

Pedagógiai Programja

2020.09.01.

Intézmény OM azonosítója:	203218
Óvodavezető:	Kiss Fanni
Fenntartó képviselője:	Kohut Alexandra
A dokumentum jellege:	nyilvános
Megtalálható:	az intézményben
Elérhető:	az óvoda honlapján, és a KIR adatbázisában
A dokumentum érvényessége:	határozatlan idejű

Tartalomjegyzék

1. Helyzetkép.....	6
2. Nevelésfilozófiánk.....	7
2. 1. Küldetésnyilatkozat.....	7
3. Gyermekkép, óvodakép.....	8
3.1. Gyermekkép.....	8
3.2. Óvodakép.....	9
4. Az óvodai nevelés feladatai.....	11
4.1. Az egészséges életmódra nevelés.....	12
4.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés.....	18
4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	23
5. IKT az óvodában.....	26
6. Az óvodai élet tevékenységi formái.....	29
6. 1. Játék.....	29
6. 2. Munka, munka jellegű tevékenységek.....	31
6. 3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	34
6. 4. A külső világ tevékeny megismerése.....	38
6. 5. Mozgás.....	44
6. 6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	48
6. 7. Verselés, mesélés.....	52
6.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	54
7. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	59
7.1. Céljaink, feladataink eredményes megvalósítása érdekében fontos elvek.....	59
7.2. Tárgyi feltételek.....	61
7.3. Napirend, Hetirend.....	62
8. Óvodánk kapcsolatrendszer.....	64
8.1. Az óvoda és a család kapcsolata.....	64
8.2. Óvodánk külső kapcsolatai.....	66
9. Gyermekvédelem.....	67
9.1. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok.....	67
9.2. Együttműködés kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel.....	69
9.3. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése. Esélyteremtés.....	69
9.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációja.....	70
9.5. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	71

9.6. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	73
9.7. A gyermekbalesetek megelőzése.....	74
10. A program tervezése.....	74
10.1. A programunkhoz kapcsolódó szakmai dokumentumok.....	74
10.2. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció.....	75
10.3. Az óvodai csoportnapló tartalmazza.....	76
11. A helyi program működését segítő szakmai dokumentumok	77
12. Szakirodalom	78
Legitimációs záradék	84

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

A Pedagógiai Program megírásakor a következő törvényeket, rendeleteket és egyéb szabályozókat vettük figyelembe:

Törvények

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról és többszöri módosításai,
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról valamint a gyermekvédelmi törvényt több pontban módosításai
- 2012. évi CXCV. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Rendeletek

- 363/2012. (XII.17.) kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról
- 1991. évi LXIV. sz. tv. ENSZ egyezmény a gyermekek jogairól.

Egyéb és helyi pedagógiai dokumentumok

- Óvoda Alapító Okirata
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex Prevenációs Óvodai Program (választható minősített program) Adatbank OKI, 199

Az intézmény alapadatai

Az alapító neve: Millennium Ovi Fenntartó Nonprofit Kft.
Az alapító székhelye: 1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 10.
OM azonosítószám: 203218

Adószám: 18755396-1-43

Óvodai csoportok száma: 6

Működési (felvételi) körzet országos

Az alapítás éve: 2016
A fenntartó neve: Millennium Ovi Fenntartó Nonprofit Kft.
A fenntartó székhelye: 1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 10
A székhely óvoda neve: Mindenkid Millennium Óvoda
A székhely címe: 1095 Budapest, Lechner Ödön fasor10.
A tagóvoda neve: Mindenkid Millennium óvoda
Mindenkid Corvin tagóvodája
Címe: 1083 Budapest, Práter u. 53.

Az intézmény típusa: napközis otthonos óvoda

Az intézmény alapfeladata: óvodai nevelés

Az intézménybe felvehető maximális gyermek/tanuló létszám: 73 fő

Bevezetés

Óvodánk Pedagógiai Programjában valljuk, hogy minden gyermek csak egyszer óvodás korú és ezért mindent meg kell annak érdekében tennünk, hogy a gyermekek maximálisan fejlődjenek testileg, értelmileg, és érzelmileg egyaránt.

Szeretnénk, ha a hozzánk járó gyermekek szeretetteljes, biztonságos, érzelmekben gazdag, boldog környezetben nőnének fel, és életükben az óvodáskor olyan időszak lenne, amire jó visszaemlékezni. A velük foglalkozó felnőtteknek alapelve a gyermek személyiségének tisztelete, elfogadása, szeretete és megbecsülése.

Feladatunknak azt tekintjük, hogy a hozzánk járó gyermekek fejlődését a gyermekek életkori és személyes adottságainak figyelembe vételével segítsük. Egy olyan szemléletet igyekszünk átadni, amely az egészséges, sok mozgáson alapuló életmódot és a szellemi fejlődést egyaránt fontosnak tartja.

1. Helyzetkép

Központi óvodánk a Nemzeti Színház tözomszédságában, zöldövezeti környezetben, a Duna pesti oldalán, de mégis a IX kerület infrastrukturális centrumában helyezkedik el. Minden lehetőség adott arra, hogy a nálunk nevelkedő gyermekek olyan külső és belső pozitív fejlesztő ingereket kapjanak, melyek későbbi iskolai előmenetelüket nagyban elősegítik. Közvetlen közelünkben található a Művészetek Palotája, a Ferencvárosi Művelődési központ, és a már említett Nemzeti Színház. A gyermekek mozgásfejlődését több, a közelben lévő, jól felszerelt játszótér, a Ferencvárosi Sportcentrum, és az óvodában található jól felszerelt tornaszoba teszi lehetővé. Az óvoda modern épülete minden igényt kielégít.

Tagóvodánk a VIII. kerületben lévő impozáns Corvin negyedben található NOKIA irodaházban működik 2017 óta. Központi fekvése, remek infrastruktúrája számtalan lehetőséget biztosít az élményszerző sétákra, kirándulásokra, kulturális és szabadidős tevékenységekre. A Természettudományi Múzeum, a Fűvészkert, a Turay Ida színház mind elérhető távolságokra vannak, ahová évente több alkalommal is ellátogatunk.

A Mindenkid óvodákban minden adott a korszerű és humánus pedagógiai módszerek alkalmazásához. Mind a tárgyi, mind a szakmai feltételek biztosítottak a sokszínű pedagógiai fejlesztéshez, melyek nyitva állnak a minket választó családok számára.

2. Nevelésfilozófiánk

2. 1. Küldetésnyilatkozat

Az óvoda a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

- A gyermeket, mint fejlődő személyiséget gondoskodás és különös védelem illeti meg. Pedagógiai munkánk során arra törekszünk, hogy az óvodások elfogadó szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben, tartalmas, felejthetetlen élményekkel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket.
- A gyermek alapvető szüksége a *szabad* játék és a **mozgás-gazdag életmód**, aminek óvodánk napirendjében kiemelt jelentősége van.
- Kiemelten foglalkozunk a **természeti környezet megismertetésével, megszerettetésével**, megóvásával, melyet elsősorban a közvetlen környezetünkben, tapasztalati lehetőségek biztosításával teszünk érzelmileg gazdaggá.
- A természet iránti fogékonyság, a környezettudatos gondolkodás és életvitel megalapozására is kiemelt hangsúlyt fektetünk.
- A mindennapi szabad mozgáson túl beiktatunk **szervezett mozgásokat is** (foci, balett, sakk, vitamin torna), hogy életkoruknak megfelelően fejlődjön keringési, mozgás- és légzési rendszerük, valamint a csont-, ideg-, és az izomrendszerük teherbíró képessége.

Célunk az, hogy olyan nevelési feladatokat, tevékenységeket tervezünk, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő

felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez,

3. Gyermekkép, óvodakép

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés és a környezeti hatások egyaránt befolyásolják. Éppen ezért a gyermeknek életkoronként, (életkori szakaszonként) és egyéneként is változó testi, lelki szükségleteit elégítjük ki óvodánkban, annak érdekében, hogy elérjék az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget.

A családi nevelésre építve, azt kiegészítve óvodai nevelésünk célja, hogy a gyermekek többsége óvodáskor végére elérjék az iskolai élethez szükséges megfelelő fejlettségi szintet.

A társadalmi, illetve a közoktatási rendszer új kihívásaival összhangban fogalmazódott meg:

- az inkluzív-, az integrált-, a migráns (multikulturális, vagy ahogy Európában nevezik interkulturális)gyermekek nevelését támogató szemlélet,
- az esélyegyenlőséget, a hátrányt csökkentő pedagógiai attitűd, valamint
- a nemek társadalmi egyenlőségének támogatását segítő elvek.

3.1. Gyermekkép

Olyan gyermek, aki kiegyensúlyozott, tele van élményekkel, erősen kötődik a természethez, a meséhez, zenéhez, alkotó tevékenységekhez.

Pozitív kapcsolatban él a természeti és társadalmi környezettel. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni. Lelkileg szabad, szellemileg kreatív, szociálisan érzékeny, empatikus, kiegyensúlyozott és boldog.

"Sok mindennek tekintették már a kisgyermeket: megszelídítendő vadállatnak, önálló, csak kisméretű felnőttnek.. Talán most eljutunk oda, hogy végre annak

tekintjük, ami: emberré fejlődő társunknak, aki fejlődése folyamán olyanná lesz, amilyenné közvetlen környezete alakítja.”

Csányi Vilmos

Óvodai nevelésünk abból a tényből indul ki, **hogy az ember, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.**

A gyermekeknek genetikai adottságaik, sajátos érési folyamataik, valamint a spontán és tervszerű környezeti hatások következtében életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteik vannak.

Szeretnénk, hogy a ránk bízott gyermekek a családi és óvodai nevelés folyamán testileg, lelkileg és szociálisan egészségesen, saját érési folyamataiknak megfelelően fejlődjenek.

Hisszük, hogy amit a gyermekek itt és ekkor kapnak útravalóul az lesz valamennyi nevelési fázis közül a legmeghatározóbb. A szeretetteljes, differenciált bánásmódon alapuló óvodai nevelés kulcsfontosságú a felnövekvő generációk erkölcsi, esztétikai értékrendjének, értelmi és érzelmi struktúrájának kialakításában.

A gyermekek ugyanolyan jogú tagjai a társadalomnak, mint minden egyes ember. Ezért fokozottan figyelünk szokásaikra, igényeikre és jogaik tiszteletben tartására.

Óvodánk minden dolgozója kiemelt figyelmet szentel az esélyegyenlőség a hátrányt csökkentő pedagógia, és a nemek társadalmi egyenlőségének szem előtt tartására, mindennapi alkalmazására.

3.2. Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvodai nevelés **gyermekközpontú, befogadó**, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A **játék, mint legfontosabb gyermeki tevékenység** valósuljon meg a mindennapi nevelőmunka folyamatában.

Érzelmi biztonságot nyújtó, befogadó, szeretetteljes légkörben, sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése, hogy a megfelelő testi kondíció kialakulása mellett a gyermekek ugyanolyan arányú lelki támaszt is kapjanak. Óvodánkban lehetőséget teremtünk a mindennapos testnevelésre.

A természetismeret és szeretet átörökítése, a környezettel harmóniában élő, a környezetet védő és óvó, környezettudatos magatartás kialakítása. Energia-takarékossági elvek elsajátítása (víz, áram, fűtés). Az óvodában irányadónak tarjuk az interkulturális gyermekek nevelését támogató elveket. Minden pedagógiai cselekedetünk a gyermekek személyiségéhez alkalmazkodik.

Az óvodások nyugodt, élmény-gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődésében.

Az óvoda funkcióiból / óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő/ következően általános alapelvek alapján valósul meg óvodánkba járó gyermekek nevelése.

- Szeretteljes, befogadó, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs óvodai légkör kialakítása alapvető feladatunk.
- Gyermekközpontúság uralja a nevelőmunkát az óvodánkban.
- A természet iránti fogékonyság, a környezettudatos gondolkodás és életvitel megalapozása elsőrendű feladatunk.
- Pedagógiai munkánk során arra törekszünk, hogy az óvodások elfogadó szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben, szabadon tudjanak játszani, tartalmas, felejtethetetlen élményekkel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket.
- Az óvodapedagógus és a vele közvetlenül együtt dolgozó dajka, valamint a nevelőmunkát segítő kollégák modell szerepe erősen hat a gyermeki

magatartás alakításában, aminek, fontosságának tudatában folyik a nevelőmunka óvodánkban.

- A fejlődő személyiség és a gyermeki jogok fokozott védelme, valamint a másság elfogadása kiemelt feladatunk.
- A családi nevelésre építve, azt kiegészítve óvodai nevelésünk célja, hogy a gyermekek többsége óvodáskor végére elérje az iskolai élet megkezdéséhez szükséges megfelelő képességet fejlettséget.

A gyermekek az óvodáskor végére váljanak alkalmassá az iskolai életre mind testi - lelki – szociális - értelmi fejlettség területein. Az óvodások iskolaérettségéhez szükséges testi, szociális, értelmi érettség kialakítása és fejlesztése a mozgásban gazdag életmód segítségével, illetve az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével történik." Milyen embert is akarunk formálni?

"A válasz egyszerű: egészséges testű, akarat erős, jó ítéletű, értelmes, tette kész, szép célokért hevülő és áldozó embereket, akik meg tudják érteni és élni a szépet és nagyot minden téren, akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal, akik megértik a dolgok összefüggéseit, akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek, amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon, és jóakaraton épülhet."

(Szent-Györgyi Albert)

4. Az óvodai nevelés feladatai

A személyiséget a belső feltételek, és a külső hatások egysége határozza meg, melynek tényezői az öröklés, a környezet és a nevelés.

A személyiség legfőbb jellemzője, hogy biológiai struktúrában élő, dinamikus, funkcionális rendszer, egyedi és megismételhetetlen, kölcsönhatásban van természeti és társadalmi környezetével, önszabályozó rendszer, állandóan fejlődő és változó valamint veleszületett testi és idegrendszeri adottságokkal rendelkezik.

A nevelés - mint személyiségfejlesztés - a társadalmi igényekhez igazodik. Olyan szellemileg és fizikailag aktív, alkotó embereket nevelünk, akik képesek megfelelni a velük szemben támasztott követelményeknek.

A gyermek adottságainak, fejlődési ütemének és a gyermeket érő spontán és tervezett hatások együttes eredményének tekinthető az iskolaérettség is. ***A tanulásra való alkalmasság nem tárgyi tudást jelent, hanem testi, lelki, szociális érettség, fejlettség elérését, mellyel képes alkalmazkodni az új helyzethez és az iskolai követelmények rendszeréhez.***

Mindezek realizálását segítik az **óvodai nevelés feladatai**:

1. az egészséges életmód alakítása,
2. az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
3. az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.1. Az egészséges életmódra nevelés

A népesség egyre romló egészségi állapota, a természeti környezet pusztulása csak az emberi viselkedés és gondolkodásmód megváltoztatásával állítható meg, s ezért már az óvodában is sokat kell tennünk. Célunk olyan gyermeki személyiség alakítása, aki tiszteli, védi, óvja környezetét.

Az egészséges életmódra nevelés döntő jelentősége abban áll, hogy a **követendő életmód elemei mintaként** és **értékként épüljenek** be a nevelési folyamat minden mozzanatába.

Területei:

1. Szomatikus (testi) nevelés
2. Mentális (lelki) egészségnevelés
3. Szociális (közösségi) egészségnevelés

A szomatikus nevelés célja

- **Szilárd szokásrendszer** kialakítása a testi- lelki- szociális egészség megőrzésének érdekében.
- Pozitív hozzáállás a külső és belső környezethez.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az egészséges életmód szokásainak kialakítása,
- a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, együttműködve a többi munkatárssal,
- gondozás, testi szükségletek kielégítése,
- a személyi higiéné kialakítása,
- egészséges táplálkozás megszerettetése,
- öltözködés megtanítása,
- a gyermekek edzése,
- mozgásszervek célszerű és tudatos fejlesztése,
- a környezet védelme, a környezettudatos magatartás kialakítása, a környezet fenntarthatóságához kapcsolódó szokások kialakításának alapelvei,
- balesetek megelőzése,
- a gyerekek egyéni fejlettségétől függő segítségnyújtás, folyamatos ellenőrzés és értékelés,
- a tárgyi feltételek mindenkor biztosítása,
- megfelelő szakemberek bevonásával (védőnő, orvos, pszichológus) prevenció és korrekció feladatok ellátása gyermekek testi – lelki egészségének megőrzése érdekében,
- a gyermekek óvodán belüli szűrővizsgálatainak lehetővé tétele,
- az óvoda egészségnevelő – védő munkájának megismertetése a szülőkkel,
- testi fejlettség mérése negyedévenként az egyéni fejlődési dokumentációban.

Kiemelt feladatok:

- korszerű torna eszközök beszerzése, tudatos, szakszerű használata,
- mindennapos testnevelés megszervezése,
- a gyermekek mozgás fejlődésének elősegítése az életkornak megfelelő művészi értékű anyag felhasználásával,
- a két agyi központ harmonikus fejlődésének elősegítése céltudatosan tervezett mozgásanyaggal,
- a szabad levegőn tartózkodás aktivitás szintjének növelése,

- a táplálékallergiás, vagy tápanyag felszívódási zavarokban szenvedő gyermekek eltérő táplálkozásának megszervezése,
- helyi adottságok kihasználása a gyermekek környezetvédelmi nevelésének folyamatában, évszakonként kirándulások szervezése.

Mentális egészségnevelés célja

- Az óvoda sajátos életteréből adódó lehetőségek függvényében **optimális, stressz mentes életmód**, és biztonságérzet kialakítása.
- Törekszünk az **urbanizációs ártalmak csökkentésére**.
- A **pozitív életérzés alapjainak** lerakására.

Az óvodapedagógus feladatai:

- személyi és tárgyi jellegű stressz-faktorok kiküszöbölése,
- pszichés klíma fejlesztése,
- mozgástér kialakítása,
- intimitás biztosítása,
- természetes anyagok használata,
- színharmónia megteremtése.

A szociális egészségnevelés célja

Kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kialakulása, fenntartása a gyermekek és a felnőttek között.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a pedagóguspárok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak közötti kiegyensúlyozott kapcsolat, az összehangolt és egyetértő nevelésmód kialakítása
- gyermek és a felnőtt kapcsolat megalapozása – egyéni és közösségi igények és szükségletek alapján,

- a gyermekek körül tevékenykedő felnőttek kapcsolati hálójának erősítése, ápolása, fejlesztése egyéni és közösségi igények és szükségletek figyelembe vételével.

Az egészséges életmód alakításának folyamata

1. Az óvodai **életritmus** kialakítása, a pihenés - aktivitás arányainak helyes megválasztása a gyermekek élettani szükségleteinek figyelembe vételével történik. A megfelelő napi életritmus kialakításának elengedhetetlen feltétele az azonos időben végzett, azonos tevékenység. Fontos, hogy a **rugalmas és folyamatos napirend** a különféle tevékenységek elvégzéséhez valamennyi korosztálynak elegendő időt biztosítson.
2. A **személyi higiéné** alapja a rendszeres, helyes tisztálkodás megtanítása. Mindenkinek saját otthonról hozott megfelelő méretű törölközője van. A nap folyamán mindig szükség szerint tisztálkodnak segítséggel, vagy önállóan /szappan, körömkefe használata/. A WC használat intimitását megfelelő válaszfalakkal biztosítjuk. A gyermekek számára mindig igényüknek megfelelően nyújtunk segítséget. A gyerekek minden főétkezés után saját, jellel ellátott fogmosó készlettel mosnak fogat, a fogmosás helyes technikájának elsajátítása folyamatos. A fogkeféket szükség szerint cseréljük. A papírból készült zsebkendőt egyszeri használat után kidobják. Fontos, hogy ezeket a tevékenységeket a környezettudatos szemléletmód szem előtt tartásával végezzék. Ügyeljenek a takarékos vízhasználatra, a tisztálkodó szerek megfelelő mennyiségű, takarékos alkalmazására.
3. A gyerekek időjárásnak megfelelő **öltözködésében** a kényelem és a praktikum elve érvényesül. A ruhadarabok, cipők rendben tartását saját fogas, cipőtartó, szekrénypolc biztosítja, a váltócipő egészséges, biztonságos és kényelmes legyen. Minden gyermektől tartalék fehérneműt kérünk. Testneveléshez a gyermekek teljesen átöltöznek /tornaruha, váltó zokni, tornacipő/.
4. Ebéd után nyugodt, kellemes hangulatban, saját ágyneművel ellátott megfelelő méretű ágyon **pihennek**. Életkortól függetlenül elfogadjuk a gyermekek kialakult, alváshoz kötődő szokásait, tárgyait.

5. Óvodánk egy minden igényt kielégítő gyermekétkeztetési engedéllyel rendelkező éttermi konyhától rendeli az ebédet. Törekszünk az egészséges és korszerű táplálkozás igényeinek biztosítására. Mindezek lehetővé teszik:
- a gyermekek korszerűbb **táplálkozási** szokásainak megalapozását,
 - a táplálékallergiás gyermekek diétás étrendjének összeállítását, megrendelését.

Ügyelünk az **ételek tápanyag összetételének** helyes arányaira; semmiféle ételt nem számúzunk az enivalók sorából, de a magas só-és telítetlenzsír-tartalmú ételek és az édességek arányát igyekszünk mérsékelni. Különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, fogyasztásának csökkentését, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzését tartjuk elsődlegesnek. Az **étrend összeállításánál** előnyben részesítjük a bizonyítottan egészségesebb szárnyas húst. A gyerekek minden nap fogyasztanak zöldségfélét vagy gyümölcsöt a szezonális jellegnek megfelelően.

A **táplálékallergiás, vagy felszívódási zavarokban** szenvedő gyermekek eltérő étrendjét orvosi szakvélemény alapján állítják össze a számukra is fogyasztható ételekből. Nagy súlyt fektetünk arra, hogy az általuk fogyasztott ételek hasonló jellegűek legyenek, mint a többi óvodásé.

A szülők meggyőzésével próbáljuk kiiktatni az innivalók közül a szénsavas, túlcukrozott, serkentőszereket tartalmazó italokat.

Az **étkezések száma** mellett, azok **napi ritmusát** is fontosnak tartjuk. Óvodánkban a reggeli és az uzsonna minden csoportban folyamatosan /8-9:00 illetve 14:30-15:30 óra között/ zajlik.

Délben a csoportok életkori sajátosságaiknak megfelelően lépcsőzetesen étkeznek. Gondot fordítunk arra, hogy a gyermekek jó hangulatban, esztétikusan megterített asztalok mellett örömforrásként éljék meg az étkezéseket.

Igyekszünk maximálisan kivédeni a gyermekeket fenyegető **környezeti ártalmakat**. A nyári hónapokban - a káros sugárzások hatásának elkerülésére - a gyerekek udvari tevékenységeinek idejét korábbi időszakra tervezzük.

Az egészség megőrzéséhez, a szervezet ellenálló képességének növeléséhez elengedhetetlenül szükséges a gyermekek testi **edzése, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása**

A gyermekeknek minden évszakban elegendő időt biztosítunk a szabad levegőn való tartózkodásra. Ehhez aktív, mozgásra ösztönző környezetet teremtünk óvodáink játszó- és sportudvara révén. Gyakran kirándulunk, minden alkalmat megragadunk a természetjárásra.

A szülők meggyőzésével csökkentjük a **túl hangos** rádió, magnó, telefon stb. használatát. A gyerekeket arra neveljük, hogy zárt helyen csak "**szobahangon**" beszéljenek.

A gyermekek környezetében csak annyi **tisztítószer** és **egyéb vegyszer** alkalmazunk, amennyi feltétlenül szükséges, és azok is környezetbarát termékek. Lehetőleg kerüljük a kémiaiailag kezelt berendezési tárgyak és eszközök használatát.

A **balesetek megelőzésének** érdekében a gyermekek környezetében kizárólag kifogástalan állapotú felszerelési tárgyak, eszközök, szerszámok lehetnek.

A gyermekeket - önállóságukat szem előtt tartva - megtanítjuk az eszközök, tornaszerek, játékok helyes és veszélytelen használatára. Korán megismertetjük őket a közlekedés rájuk vonatkozó szabályaival.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- válják igényükké a mozgás öröme – valamely sportág, vagy mozgásforma iránt érdeklődjenek,
- testi szükségleteik kielégítését irányítani, ill. szükség esetén késleltetni tudják,
- az öltözködésben koruknak megfelelően gyorsak és önállóak legyenek,
- a testápolási szokásokat a tanultak szerint alkalmazzák,
- tudják, és alkalmazzák a kulturált és egészséges étkezési szokásokat,
- környezetükhöz való viszonyuk pozitív legyen,
- várakozással készüljenek az iskolára.

4.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermek személyiségére az **érzelmek dominanciája**, a magatartás érzelem vezéreltsége a jellemző. A szocializáció az a – gyermekkorban különösen nagy jelentőségű – személyiségfejlesztő folyamat, melynek során az egyén társadalmi lénné válik.

Programunk megvalósításának fontos része, hogy az óvodai alkalmazottak és a gyermekek, valamint a csoportban együtt dolgozók **egymás közötti kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.**

Az érzelmi nevelés és a szocializáció célja

Az érzelmi, szociális és társas nevelésünk célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normáinak tiszteletben tartásával. Az együttéléshez szükséges készségek, jártasságok formálása (alapvető udvariassági szokások, magatartásmódok fejlesztése, a társas élet szabályaihoz való alkalmazkodás és önérvényesítés erősítése) közös élmények, tapasztalatok útján, a személyes és a csoport élet hagyományainak ápolásán keresztül.

- Óvodánk egyszerre kívánja elősegíteni a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én- tudatának alakulását, teret engedve az önkifejező törekvéseinek.
- Alapelvünk, hogy a gyermeket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól. Erősítjük az interkulturális szocializációt.
- Fontosnak tartjuk a szocializáció szempontjából meghatározó, közös élményeken alapuló tevékenységek megvalósulását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozását, az egészséges önérvényesítés támogatását.

- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldről és családjához való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.”
- A társaskapcsolatok fejlesztése, valamint a közösséghez tartozás érzésének átéléséhez biztosítunk élményeket,
- Szükséges megalapozni a társadalmi normák beépülését az életkori sajátosságoknak megfelelően.

Erkölcsei normák megalapozása az óvodáskorban

A pszichohigiénés nevelés feladatai

A pszichohigiénés nevelés (lelki egészségvédelem) a lelki egészség fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges készségek és képességek fejlesztését jelenti.

Főbb területei közé soroljuk az egészséges napirend gyakorlását, készséggé alakítását, a hibás viselkedési módok kezelését (leszerelését), a stresszhatások kompenzációját, a magatartások érzelmi vezérlésére való készséget, a gyermekektől érkező segítségkérések, az ún. „segélykiáltások” megértését és megoldását.

A lelki egészség fejlesztésének főbb feladatai:

- a társas-társadalmi beilleszkedés (integráció) megvalósítása
- a normatartás (adaptáció) elsajátítása
- a tevékenység önellenőrzésének gyakorlása.

A beilleszkedési képesség gyakorlása

A mindennapos óvodai nevelési gyakorlat kiemelt feladata a gyermekek beilleszkedési képességének (a csoportba történő integrációjának) elősegítése.

A beilleszkedési képesség megvalósítása az alábbi személyiségfejlesztő tevékenységeket (akciókat) kívánja az óvodai csoportok életében (mindennapos nevelési programjában):

- a társkapcsolatok erősítése
- az együttműködés fokozása személyesen, illetve csoportos tevékenység során;
- a másik személy ismerése, elfogadása, kedvező társalgási kapcsolat.

Az alkalmazkodóképesség fejlesztése

Az egészség tiszta, harmonikus környezetet igényel, amelyben a fizikai, pszichikus, szociális és esztétikai tényezők egyensúlyt tartanak. Az egyednek az életben maradáshoz a környezet tényezőihez alkalmazkodnia szükséges. Az alkalmazkodás (adaptáció) valamely tárgyhoz, állapothoz való hasonulást, „hozzáilleszkedést”, aktív elfogadást, beállítódást jelent, illetve tartalmaz.

Az alkalmazkodás az egészségfejlesztésben a szociális-kulturális normák és formák iránti elvárásokhoz a harmonikus személyközi kapcsolatok és önmegvalósítás képességét és készségét fejezi ki.

Napjaink globalizációs környezete nagyfokú alkalmazkodóképességeket igényel a jövő polgáraitól: egészségvédő, balesetmegelőző, szabályt követő készséges magatartás;

- a változó természeti és kulturális feltételekhez alkalmazkodó viselkedés;
- udvarias (segítő) viselkedés;
- napirend, együttműködési program elfogadása és sikerében való részvétel;

Önismeret és önellenőrzés

Az egészség mint folyamat a következő visszatekintő, önellenőrző és korrigáló pszichikus képességeket igényli az óvodáskorban: – véleményalkotás a saját egészségvédő magatartásról (önmegvalósítás értékelése);

- az életvédelmi és baleset-megelőzési magatartás tudnivalóinak ismerete, rizikóhelyzetek elkerülése;
- a saját aktuális életmód értékelő áttekintése, korrekciójának megtervezése, (táplálkozás, mozgás, szabadidő önellenőrzése);
- más személyekkel való kapcsolat önelemzése (családban, óvodában, más csoportokban);
- a meglévő testi-lelki szükségletek kommunikációjának és interakciós módszereinek (pl. a testbeszédnek) elemzése, korrekciója;

- rendszeres egészségi ellenőrző vizsgálatok elvégzésének és a gondozás-ápolás módjainak elfogadása.

Fontos alapelv, aminek elemeit a helyi pedagógiai program alapján valósítjuk meg— **az egymás elfogadását, a másság megismerését. Együtt élünk a sokszínűséggel, sőt örülünk a többértékűségből fakadó színes élet lehetőségeknek.** Ez pedig nem más, mint az eltérő szokások, nyelvek, kultúrák, életmódok, műveltségbeli különbözőségek megismerése, és együttélési módjainak megteremtése. Nem cél az eltérő értékek összerosása, egyesítése, nem cél az „egységesítés”, de cél az együttműködés, a jó közérzet, a cselekvésre, a játékra készítő légkör kialakítása.

Az az óvodai csoport válhat közösséggé, amelyikben minden egyes gyermek biztos önmagában, önálló és vállalható szerepet tölt be. Egyéniségeket nevelünk, de az egyén csak a többiekkel való relációjában lehet teljes. A „mi-tudatban” benne van az „én-tudat” is, az „én- tudat” pedig, adott esetben, „mi-tudattá” alakulhat.

Nevelésünk szerint a szokásrend kialakítása, és az ahhoz való alkalmazkodás az óvodai erkölcsi nevelés alapja. Az egyes szokások, együttélési normák „betartatása, a szabályok felnőtt általi megítélése azonos kell, hogy legyen. A „kettős mérce” eleve ellentmond az erkölcsi normáknak. Ezért pl. mindenképpen fel kell venni a szemetet a földről, mindenképpen segíteni kell, ha valaki elesik, stb. A differenciálás tehát abban nyilvánul meg, hogy kitől, milyen szinten várjuk el ezeket a magatartásformákat. Az igazán hatékony dicséret a megelégedés, az öröm és sosem a tárgyi jutalom, mint ahogy a szokások elmaradásánál vagy be nem tartásánál sem jó, ha büntetést kapnak a gyerekek. A gyerekcsoport tagjai amúgy is kifejezik az egyes cselekedetekhez való viszonyukat, ami szintén a pozitív vagy negatív megerősítés egy szocializált formája, és ez az állapot már maga a közösségi érzés állapota.

Ebben az életkorban elegendő, ha az erkölcsi normák az egymásra figyelésben, az együttműködésben, segítségadásban nyilvánulnak meg, illetve néhány együttélési szabály betartásában. (köszönés, játékeszközök helyrerakása stb.) A normák kialakulása és alkalmazása a mindennapok része, áthatja magát a gyermeki életet.

Az óvodapedagógus feladatai

Céljaink elérése érdekében érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkört teremtünk a befogadás időszakától az óvodáskor végéig.

Minden óvodai csoportnak hagyománya, szokásrendszere, csoport szimbóluma van, ami sajátos, egyéni színezetet biztosít, és ez is mélyítheti a gyermekek összetartozását, együttérzését.

A gyermekeknek lehetőségük van minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, hogy gyakran átélhessék a belülről jövő kíváncsiságot, motivációs állapotot.

Fontos elvek, melyek megvalósítása a mindennapi nevelőmunka része:

- az érzelmi igények kielégítése (biztonság- és védettségérzet),
- a szeretet elfogadására és kimutatására való képesség fejlesztése,
- az empátiára való képesség megalapozása,
- az "én tudat" alakulásának segítése,
- a szociális érzékenység fejlesztése,
- a gyermekek társas szükségleteinek kielégítése,
- a másság elfogadására nevelés,
- az óvodapedagógus és a gyermekek érzelmi kapcsolatának építése,
- minél hatékonyabb együttnevelés a családokkal,
- a gyermekcsoport minden tagjának azonos feltételek biztosítása, esélyegyenlőség megteremtése,
- a gyermekek biztonságérzetének kialakítása, a negatív hatások kiküszöbölése,
- a gyermekek közösség iránti igényének kielégítése,
- a pozitív értékelés megerősítő hatásának érvényesítése,
- tehetséggondozás,
- elfogadó szeretet, megkülönböztetett figyelem a különleges bánásmódot igénylő gyermekek felé,
- a közösség hagyományainak kialakítása, megtartása /családi és társadalmi, óvodai és csoportszinten, valamint az egyéni autonómia tiszteletben tartása,

- a gyermekek tevékenységeiben nagy szabadság biztosítása a határok pontos megjelölésével, többszöri "határátlépéseknél" konzekvenciák, következmények bevezetése, javítása lehetőségek biztosításával,
- gyermekbarátságok kialakulásának segítése,
- a belső elégedettség, pozitív énkép, önfogadás alapjainak lerakása.

A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulásában kiemelkedő szerepük van az óvodapedagógusok, és az óvoda valamennyi alkalmazottjának, akiknek a kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modellértékű. Akik irányítók, s egyben társaik is a gyermekeknek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A gyermek életkorához és fejlettségéhez mérten rendelkezik a beilleszkedési, alkalmazkodási és önismereti képességekkel:

- a gyerekek képesek alkalmazkodni új helyzetekhez,
- alakulóban van kapcsolatteremtő képességük - gyermekekkel, felnőttekkel együttműködni,
- elfogadják az irányítást,
- alakulóban van szabálytudatuk,
- pozitívan állnak a külső, belső környezethez,
- képesek a konfliktusok önálló kezelésére,
- társaikkal megértőek, empatikusak,
- betartják az alapvető viselkedési szabályokat.

4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodába lépő kisgyermek személyiségének kibontakozása, viselkedésének alakulása és értelmének nyiladozása elválaszthatatlanok egymástól. Ez az időszak a gyermek számára meghatározó kell, hogy legyen érzelmileg és értelmileg egyaránt. Az óvodai nevelés - a gyermek sajátosságainak megfelelően - lehet kompenzáló, korrektív, vagy preventív jellegű, de biztosítja a tehetséggondozás

tovább lépési lehetőségeit is. Az **értelmi nevelés** a gondolkodási stratégia fejlődésén keresztül megalapozza a későbbi információszerző és feldolgozó, alkalmazó tanulási stratégiákat és elébe megy az iskolai tanulási zavarok kialakulásának. A gondolkodási stratégiát fejlesztő játékok alkalmazásával fejlődnek a kognitív szempontból legfontosabb funkciók, ezek: érzékelés (elemi ingerek esetén), észlelés, figyelem, emlékezet (információtárolás), alkotóképesség, problémamegoldó gondolkodás, információ feldolgozás, beszéd és mozgás, valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosításával. Ebben az időszakban fejlődnek azok a kognitív folyamatok, amelyek az alapvető kultúr technikák elsajátítását teszik lehetővé.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósítandó feladat, ami az óvoda nevelőtevékenységében mindig jelen van. Fontos feladat, hogy az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása –a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével) –valósuljon meg az óvodai nevelőmunka során.

Az értelmi nevelés célkitűzései

- a gyermekek megismerési vágyának kielégülése,
- a pszichikus funkciók és a mozgásos struktúrák egyidejű fejlődésével - nyelvi kifejezéssel - megalapozódik a kreatív, problémamegoldó gondolkodás.

Az óvodapedagógus feladatai

- a gyermekek érdeklődésén, kíváncsiságán alapuló életkori sajátosságokra épülő változatos tevékenységek biztosítása,
- az ismeretek rendszerezése,
- a kommunikáció különböző formáinak kialakítása mintaadással, szabálykövetéssel,
- a környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő komplex folyamat alapján,

- a környezetről szerzett ismeretek minden esetben személyes tapasztalatokon és cselekvéseken alapuljanak, valamint a tapasztalás minél több érzékszerven keresztül történjen és biztosított legyen az élmények sokoldalú feldolgozása.
- a tevékenységek során a szabad játék kapjon kitüntetett szerepet,
- gondolkodási műveletek elősegítése a szöveg és a játék összefüggésének elemzésével mindkét alkalmazott nyelvterületen,
- hallás utáni megfigyelések elemzése, a kis különbségek megfigyeltetése és állandó összevetése az analízáló készség fejlődésének érdekében,
- a megosztott figyelem fejlesztése a dalok éneklésével és a mozgás egyidejű végzésével,
- a megfigyelőképesség fejlesztése célirányos tevékenységek biztosításával,
- improvizáció, önálló kombinációk alkotásának biztosítása a már ismert, ritmus, dallamfordulat és mozgásforma felhasználásával,
- a gyermekek fejlettségének és életkori sajátosságainak megfelelő népi játék,- és néptánc anyag kiválasztásával változatos gyakorlási lehetőségek biztosítása a szem-kéz, szem-láb koordinációhoz, a testséma erősítéséhez, a térirányok és a térészlelés fejlesztéséhez, a kommunikációs és metakommunikációs képességek finomításához.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- differenciálódik a gyermekek érzékelése és észlelése,
- bizonyos szituációkban képesek alkalmazni aktívan a második nyelvet,
- képesek megtanult vers, mese, ének, tánc, mozgás felidőzésre,
- kialakulóban a feladattudatuk,
- elemi fogalmi gondolkodásuk fejlődik,
- alapvető ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, a környező világról,
- nyitottá, érdeklődővé válnak a világra
- megértik a környezetük alapvető eseményeit, változásait,
- védik és ápolják a természetet, környezetüket.

A gyermek minimális szintű eszközismerettel rendelkezik. (IKT eszközöket használnak, okostelefon, tablet)

5. IKT az óvodában

Az IKT óvodai nevelésbe történő integrációját támogatjuk és az óvodáskorban történő eszközhasználatnak, a későbbi tanulásban, a képességek fejlődésében, fejlesztésében és az attitűdök alakulásában betöltött pozitív szerepét pedig hangsúlyozzuk.

A 21. századra a digitális írástudás megléte alapvető létszükségletté vált, aminek használata erősíti és támogatja a társadalmi integrációt és a személyes fejlődést.

Az IKT-használatra vonatkozóan: egyrészt az IKT-eszközökkel történő játék alkalmas a gyermekek „technológiai” kompetenciájának fejlesztésére, másrészt az IKT-eszközök használhatók szabad játékokra. Ezek mellett, illetve az eszköz technikai használatának elsajátítása után, az IKT-eszközök már különböző kognitív folyamatok fejlesztésére, előmozdítására is alkalmasak.

IKT-val támogatott játékok egyszerre több iskolakészültségi kritériumot is képesek látókörükbe vonni.

A gyermekek autodidakta módon, pusztán másolással, már korai életkori szakaszban elsajátítják az IKT-eszközök használatát (pl. PC, tablet, mobiltelefon). Ez a használat nem az érdemleges felhasználást jelenti, hanem csupán a szülői, környezeti minta követését.

Azzal, hogy a gyermek ezekkel az eszközökkel bánni tud, használja, játszik vele, fejleszthető finommotorikus képessége, térlátása, sík- és térbeli viszonyok megkülönböztetésére, valamint az információ visszakeresésére irányuló képessége. Elősegíthető az együttműködésre való hajlam, a szociális interakció, és a társadalmi beilleszkedést is. A megfelelő tartalmak megnyitásával, megtapasztalásával az általános tájékozottság is növelhető. Ezen pozitív hatások figyelembe vételével olyan ingyenesen elérhető, esetleg regisztrációval letölthető online programokat használunk fel, amellyel az óvodás korú gyermekek képességeinek fejlesztése kiegészíthető.

A feladatok végzése, a játékos gyakorlás eleinte pedagógusi felügyelet mellett ajánlott, ám az egyszerű működésű programok használatát a gyermekek is könnyen elsajátítják. A gyermekek a teljesítményükről azonnali vizuális visszacsatolást kapnak a feladatok során, így a folyamatos visszajelzés következtében a gyakorlás támogatja a fejlődésüket.

Az óvodapedagógusok feladata, hogy a cselekvő, felfedező 3-35- perces csoportfoglalkozásaikat is IKT-eszközökkel színesítsék, az ehhez kapcsolódó elméleti és gyakorlati tudnivalókat elsajátítsák. Az infokommunikációs technológiákkal történő tanulástámogatás, mint színesítő lehetőségként jelenik meg az óvodai módszertani kultúránkban. Az óvodai IKT eszközök használata, csupán az élet egyik színtere, mert az infokommunikációs eszközökkel a gyermek már az élet minden területén találkozik, ezért ezt folyamatot támogatjuk és a helyes eszköz- és programhasználatra tanítjuk meg a gyermekeket.

Célunk, hogy már az óvodában találkozzon a gyermek az IKT-eszközökkel, és minimális szintű eszközismerettel rendelkezzen már az iskola megkezdése előtt, ekkor a géphasználat nem lesz megterhelő számára, és biztosítható az iskolára való felkészítés, az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentessége

Anyanyelvi nevelés, kommunikáció

Az **anyanyelv** a környezettel való érintkezés, az önkifejezés, a gondolkodás legfőbb eszköze.

A tevékenység célja az életkornak megfelelő tartalmi szint, grammatikai struktúra és kapcsolatteremtő képesség kialakítása.

A **családi nevelést kiegészítve az esetleges hátrányokat igyekszünk kompenzálni**, biztosítani az egyéni fejlődést, elősegíteni az iskolai életre való alkalmasságot. Alkalmat biztosítunk a gyermekeknek arra, hogy velünk és egymással is igényük szerint, közvetlenül, sokat beszélgessenek. Célirányos kérdésekkel fejlesztjük gondolkodásukat, ösztönözzük beszédüket. A gyermekek kérdéseire mindig válaszolunk. Ezen kívül a spontán adódó beszédhelyzeteket is igyekszünk hatékonyan kihasználni, elkerülve a direkt fejlesztő alkalmakat. Tapintattal, türelemmel helyesbítjük a felmerülő nyelvtani hibákat, és többszöri ismétléssel rögzítjük a helyes kiejtést.

Az anyanyelvi nevelés célja

- A tiszta artikuláció, megfelelő beszédtempó kialakulása.
- A gesztusok, egyéb non-verbális formák használata.
- A kérdezőskultúra alapjainak elsajátítása.

- A beszélő,- és hallgatószerp megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az anyanyelv ismerete és szeretete,
- példaértékű beszédkultúra,
- a gyerekek kérdéseire való adekvát válaszadás,
- az aktív és passzív szókincs fejlesztése,
- a gyermekeket érő negatív nyelvi hatások ellensúlyozása,
- megfelelő beszédhelyzet teremtése a hallgatag, gátlásos gyermekek számára is,
- a retardáció felismerése és jelzése, kapcsolattartás a logopédussal,
- a séták, kirándulások alkalmával is gazdag beszélgetés-kezdemenyezési lehetőségek kihasználása,
- megismertetni a természet és a társadalmi környezet jelzéseit, nonverbális közléseit,
- megszerettetni, ápolni és védeni a környezeti értékeket,
- A néptánc, zene, mozgás kifejezésével a beszédmegértés tudatos fejlesztésére is kerüljön sor, különböző tevékenységekben, szituációkban.

A második nyelv megszerettetése és tanulási folyamatainak beépülése a különböző tevékenységformákban.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek megfelelő aktív és passzív szókinccsel rendelkezzenek,
- ismerjék és használják a metakommunikációs jeleket,
- nyelvtanilag helyesen használják anyanyelvünket,
- használjanak sajátos nyelvi formákat,
- képesek legyenek a gátlásoktól mentes megnyilvánulásokra,
- a második nyelven is tudjanak kommunikálni: verset, mesét, éneket elmondani, szituációban megértetni magukat.

6. Az óvodai élet tevékenységi formái

Legfőbb nevelési cél, a sokoldalú személyiségfejlesztés csak komplex, változatos gyermeki tevékenységek során valósul meg. A **szabad játék - munka – tanulás**, valamint az **egyes tevékenységi formák** megtöltik az óvodás gyermek egésznapos aktív tevékenységeit. 3-6-7 éves korban ezek a tevékenységek még szorosan összefonódnak, egymást erősítik.

6.1. Játék

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége. A játék olyan önként választott gyermeki tevékenység, amely a gyermek egyéni vágyainak, ötleteinek ez által személyiségének kibontakoztatását szolgálja. A belső késztetésből indított játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése.

A játék sokrétű és összetett viselkedést, életmódot, életformát, életteret jelent a gyermekek számára.

Játékban tükröződnek a belső feszültségek, az érzelmek és indulatok. De azok a külső hatások is, amelyeket képtelen feldolgozni a gyermek, Olyan vágyak és élmények, amelyeket szavakkal nem tud kifejezni. Mindezekből válik a játék a kisgyermek elemi pszichikus szükségletévé.

A gyermek számára a játék célja a játéktevékenység maga. A játék a gyermek elsődleges és legfontosabb tevékenysége, legfőbb örömforrása, egyben a szocializáció színtere. Ebben a - külső céltől független - szabadon választott önkéntes tevékenységben fejlődik legjobban a gyermeki személyiség. Nevelőértéke abban áll, hogy a gyermek legkorábban a játékhelyzetek, játékeszközök segítségével kezdi a társadalmi tapasztalatokat elsajátítani. A játékból újabb és újabb tevékenységformák alakulnak ki, válnak önállóvá, ezért is kell a gyermeknek "sokat és jól" játszani.

Mivel a fejlődés mindenféleképpen értéknövekedést jelent, a gyermek játékának megfigyeléséből többfajta információhoz jutunk. Mint például a gyermek :

- személyiségéről,

- jellemvonásairól,
- környezetéhez való viszonyáról,
- problémaérzékenységéről,
- szociális érettségéről és
- fejlődésének üteméről, irányáról.

Mindezek ismeretében lehetővé válik az egyéni bánásmód és a személyre szabott fejlesztés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- tanúsítson tudatos, játék iránt érzékeny, hiteles és őszinte magatartást,
- a játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte tegye lehetővé az élményszerű, elmélyült, szabad gyermeki játék kibontakozását,
- feltételteremtő tevékenysége mellett szükség és igény szerinti együtt játszással, ha szükségét érzi támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival tudja segíteni a játéktevékenységeket,
- teremtsen meg a játékhoz szükséges oldott légkört,
- a napirenden belül összefüggő, hosszantartó játékidőt alakítson ki,
- a szabad játék kiemelkedő szerepét tartsa szem előtt,
- a szabad játékidő idejét biztosítsa és védje,
- biztosítson mobilizálható, választható játéktereket,
- minden játék helyzetben legyen támogató, engedő és elfogadó,
- csak akkor avatkozzon be a játékba, ha előfordul, hogy a gyermekek egymást veszélyeztetik,
- a szabadság és a korlátozás kellő arányával nyújtson biztonságot és bizalmat, elfogadást és védelmet.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek szeretnek és képesek minden játékfajtát játszani,
- elmélyülten és örömmel vegyenek részt a játékokban,
- a szabályjátékokban a kötött játékszabályokat betartják,

- megteremtik a játékteret, néhány alapvető eszközt készítenek kiegészítésként,
- játékukban használják a megszerzett tudáselemeket, képzeletüket
- szerepjátékuk fantáziadús, és vállalt szerepeik kreatívak legyenek, valamint szocializációs tartalmi elemeket tartalmazzanak.

6. 2. Munka, munka jellegű tevékenységek

A játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató munka, és munka jellegű játékos tevékenységek, elsősorban a **gyermek saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgálását és a különféle élethelyzetekben való közös együttműködést, a folyamatos megbízások rendszerét jelentik.** Örömforrásként sikerélményhez juttatja a gyermekeket, egyre önállóbbak, magabiztosabbak lesznek.

Programunkban a tevékenység célja, a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait.

A munka jellegű tevékenységek nevelő értéke

A munka jellegű tevékenységek a gyermeki személyiség fejlesztésének fontos eszközei, melyek hatékonyan segítik a szocializációs folyamatokat. A munka komoly szellemi tevékenység is, melynek során a gyermekek folyamatosan új ismeretek birtokába jutnak. A rendszeres munka a pozitív erkölcsi tulajdonságok közül különösen a kitartást, fegyelmezettséget, segítőkészséget fejleszti. A munkatevékenységek fejlődése során a gyermekek jártasságot szereznek különböző munkafolyamatokban, megismerkednek a munkaeszközök használatával. A gyermekek munkatevékenysége szorosan összefügg a környezet megismerésének mindennapos gyakorlatával és ezáltal hathatós segítséget nyújt sajátos céljaink eléréséhez.

Megízlelik a sikeres, jól végzett munka örömét, és kialakul bennük a munka eredményének, egymás munkájának megbecsülése. Ezen tevékenységek során a gyermek saját magához viszonyít. Önértékelésének kialakulása, fejlesztése az alapvető célunk. A munka jellegű tevékenységek a közösségi kapcsolatok a

kötelességteljesítés alakításának fontos pedagógiai eszköze, a gyermekek saját és mások elismerésére nevelésének egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Az óvodapedagógus feladatai

Az óvodások a munka jellegű tevékenységüket elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Ezeket a tevékenységeket kezdetben az óvodapedagógus végzi, majd kis segítséggel, aztán teljesen egyedül is képesek lesznek rá. Egy idő után a gyerekek teljesen önállóan, öntevékenyen végzik. Mindenkor fontos, hogy megérezzék, és át tudják élni a célért vállalt erőfeszítést, és az eredményesség örömét. Az óvodapedagógus adjon lehetőséget az önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítésére, az elvállalt naposi vagy egyéb munkákra, a környezet-, a növény- és állatgondozásra.

A munkák területe minden csoportban az **önkiszolgálás, az öltözködés, a naposi munka, a csoportszoba rendje, a környezet, az udvar növényeinek, gondozása és alkalmi feladatok.**

Az óvodapedagógus feladatai:

- az egyéni fejlettségnek megfelelő önállóság biztosítása,
- olyan folyamatos munkalehetőség teremtése, amely segíti a gyermekek megismerési vágyát, aktivitását,
- pozitív értékeléssel a munka hasznosságának érzékeltetése,
- kapjon hangsúlyt a gyermekek munkaszeretetére nevelés,
- kifogástalan állapotú munkaeszközök biztosítása.

Célunk hogy a gyermekek szeressék meg a különféle munka tevékenységet és ennek során olyan tulajdonságok és készségek alakuljanak ki bennük, amelyek jó közösségi kapcsolatokhoz, kötelességtudathoz és a feladatok teljesítéséhez vezetnek.

Életkorés fejlettség szerint ad lehetőségeket

Az óvodába lépő gyerekek már a befogadás alatt gyakorolhatják a saját személyük kiszolgálását és az öltözködést. Kis segítséggel önállóan öltöznek, ennek során egymásnak is segítenek. Meg kell szokniuk a játékok elrakását, a csoportszoba rendben tartását. Az étkezés során fokozatosan növekszik önállóságuk, az étkezéshez szükséges eszközök asztalra rakása jelenti az önkiszolgálást.

Az eredményes önkiszolgálás után bevezethető a naposi munka, ami kezdetben önkéntes vállalás, majd később naposi beosztás szerint valósul meg. Az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételével egyre önállóbban látják el a munkafeladatokat. Az étkezésnél részletes feladat lebontásban valósul meg a naposi munka. Továbbra is naponta ismétlődő munka lehet csoportonként és egyénileg variálható módon a naptár aktualizálásával a csoportszoba rendjének fenntartása, a játékok, eszközök helyre rakása, stb. Alkalmoszerű munkaként a kert növényeit locsolják.

Az iskolába lépés előtti időszakban a naposi munkát önállóan végzik, önállóan terítnek és étkezés után az edényeket a tálaló kocsira teszik. Ebben az életkorban már önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhájukat, cipőjüket rendben tartják. Alkalmi feladatokat gyakrabban vállalnak a csoportszobában, udvaron és a vállalt feladatokat önállóan elvégzik. Tudják értékelni egymás munkáját is.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- szükség esetén tudnak más, vagy új megoldást találni,
- felismerik, ha valakinek segítségre van szüksége,
- a jól végzett munka örömmel tölti el őket,
- megbecsülik a munka eredményét,
- örülnek, ha a kapott feladatokat jól tudják teljesíteni,
- munkavégzésükben, az önállóságra törekszenek,
- szívesen vállalnak egyéni megbízásokat,
- szívesen vesznek részt a növény vagy állatgondozásban.

6. 3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás lehetséges formái programunkban játékba ágyazott komplex tevékenységekben **valósulnak meg, oly módon, hogy a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozásokat tervezünk és szervezünk, annak érdekében, hogy a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készítsük fel.**

A tanulástámogatás érdekében felhasználjuk az IKT adta lehetőségeket (programok, eszközök)

Óvodáskorban a tanulás nem tudatos ismeretszerzés, hanem tapasztalatokon, aktív cselekvésen, érzelmeken átható, a környező világot felfedező megismerő tevékenység. A befogadó készség ebben az életkorban rendkívül magas fokú.

Az óvodai fejlesztés célja

- A gyermekek kíváncsiságának kielégítése révén, a tudás, majd a tanulás iránti vágy felkeltése.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak a tanulásra, érdeklődésre, odafigyelésre kitartásra
- A gyerekek képességeinek folyamatos fejlesztése az életkornak és az egyéni adottságoknak megfelelően.

A tanulás szerepe a személyiségfejlődés folyamatában

Fejleszti a megismerő folyamatokat, megfigyelőképességet, problémamegoldó gondolkodást, alkotóképességet, feladattudatot, kitartást, önellenőrző képességet, az eredményességre törekvés igényét, kudarcűrő képességet, érzelmi - akarati életet, anyanyelvi képességeket.

A gyermek azonosulni tud a kitűzött célokkal, megtanul örülni mások sikerének.

Az óvodapedagógus a gyermeki tevékenységekben biztosíthatja a felfedezés lehetőségét és annak örömét.

Játékba integrált programunk szélesen értelmezi a fejlesztést. A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti.

Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet. Az óvodás gyermek értelmi képessége: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása leginkább a játékon keresztül fejlődik.

A programunkban megfogalmazott elvek szerint a játékba integrált fejlesztés azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak. Ehhez társulnak olyan szervezett fejlesztő lehetőségek, mint az általunk irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermek kérdéseire, válaszára épülő ismeretszerzést is magában foglalja. Ezekben a folyamatokban megjelenik az óvodapedagógus által kezdeményezett egyéni fejlesztés, a tevékenységekben megvalósuló tanulás, amely számtalan probléma és feladatmegoldás lehetőségét adja a gyermekeknek. Óvodánk a tanulást folyamatként fogja fel, amelynek során a gyerekek a főleg utánzásos, spontán tevékenységtől eljutnak a tudatos gondolkodás szintjére, és képessé válnak arra, hogy eleget tegyenek az iskolai tanulás követelményeinek. A fejlesztés az óvodában a játék motivációs bázisára támaszkodik.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

- A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Ezért törekszünk arra, hogy mindegyik gyermek minden nap kapjon valamilyen pozitív megerősítést.
- Kerüljük a sztereotip értékeléseket (pl. ügyes vagy), helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét, tettét emeljük ki differenciált, árnyalt értékeléssel.
- Alkalmazzuk a jutalmazás sokféle módszerét: simogatást, pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést, egyénileg, a csoport és a szülők előtt egyaránt.
- Mindent megteszünk annak érdekében, hogy ne kerüljön sor az óvodában tárgyi jutalmazásra. (kerüljük a képek, pontok osztogatását).

- A büntetést teljes mértékben kerüljük a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi.
- A tanulási környezetet úgy alakítjuk, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés, egy kérdés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.
- A tanulási folyamatban is csak akkor segítünk a gyermekeknek, ha kérik a segítséget, mert elakadtak a probléma megoldásában.
- A gyermekek próbálják önállóan megoldani a problémahelyzeteket, csodálkozzanak rá a világra.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a fejlesztési tevékenységek spontán vagy szervezett formában történő megvalósítása, amit a téma tartalma és a gyermekek érdeklődési köre, valamint fejlettsége határoz meg,
- a fejlesztés munkaformáinak megválasztását befolyásolja a gyermekek egyéni fejlettsége és fejlődési üteme,
- Befolyásolja még a megvalósítás módját az óvodapedagógus szakmai felkészültsége, tudása, valamint a rendelkezésre álló tárgyi felszereltség, tanulási környezet is
- az ismeretek befogadására alkalmas légkör megteremtése,
- tevékenységekbe ágyazott ismeretszerzés folyamata a tanulás feltételrendszerének - tevékenység, eszköz, helyszín – biztosításával valósuljon meg.
- a megfelelő motiválás és a gyermekek cselekvési vágyának, aktivitásának felkeltése szükséges,
- jó építeni, a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának kielégítésére tapasztalatszerzéssel, ismeretátadással, sokoldalú, komplex megvalósítással,
- alapvető feladat, hogy a gyermek óvodán kívül szerzett ismereteire építsünk
- valósuljon meg a gyermekek képességeit figyelembe vevő differenciált értékelés, felzárkóztatás, tehetséggondozás,
- a gyermekek tevékenységbe ágyazott tanulás irányítása során fejlesztő hatású személyre szabott, pozitív értékelést adjunk

- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás formái:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

A tanulási folyamat az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. A forma megválasztása az óvodapedagógus szakmai tudásán, módszertani szabadsága mellett a gyerekek életkori sajátosságaitól, fejlettségi szintjétől és a választott témától függ. A tanulás lehetséges formái programunkban **játékba ágyazott komplex tevékenységekben valósulnak meg**, oly módon, hogy a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) irányított tevékenységeket szervezünk. A tevékenységek időkeretei a korcsoportoknak, fejlettségi jellemzőknek megfelelően tervezettek és heti ismétlődésűek. A tevékenységek általános elosztását és időkereteit a Hetirend tartalmazza.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekben kialakul a problémamegoldó gondolkodás csírája, amit a szituációknak megfelelően megold, felfedez, kipróbál, szóban felveti, és ha megoldható, akkor igyekszik meg is valósítani,
- egyre gyakrabban jelentkezik a tanulási folyamatokban a szándékos tanulás képessége és az ehhez szükséges akarati tulajdonságok folyamatos fejlődése: feladattudat, kitartás, önellenőrző képesség, nyelvhasználat,

- megjelenik a belső motiváció a tanulási helyzetek iránt, nyitottsága megmarad a világra,
- képes önálló feladatmegoldásra,
- szereti, várja a feladathelyzeteket, és örömmel teljesíti azokat,
- örül saját és mások sikerének,
- elviseli a kudarcot,
- kitartó a sikerek, eredmények elérése érdekében.

6. 4. A külső világ tevékeny megismerése

A környezetünkért való felelős magatartás kialakítását már óvodás korban meg kell kezdeni, hiszen a mindent tudni vágyó, a világot érzelmein keresztül megismerő kisgyermek a legfogékonyabb az őt körülvevő környezetre.

"Környezet, ami körülvesz bennünket, aminek mi is alkotórészei vagyunk, amiben az életterünk van, ahonnan életfeltételeinket biztosítjuk."

Dr. Kuti István

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés célja

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Olyan szokásokat és szokásrendszereket, viselkedési formákat alakítson ki, amelyek meghatározzák a környezettel való kapcsolatát. Olyan környezetkultúra elősegítése, amely megnyilvánul életmódban, gondolkodásban, viselkedésben és kiterjed a tudatos környezetvédelemre is.

- érték közvetítő szerep,
- érzelmek alakítása,
- érdeklődés felkeltése,
- érzékenységre nevelés,
- értékszemplélet alakítása,
- értékvédelem,
- különlegesség megláttatása,

- önálló véleményalkotás, döntési képességek fejlesztése,
- fenntartható fejlődés érdekében környezettudatos magatartásforma alapozása, alakítása
- kortárs kapcsolatok fejlesztése,
- környezet alakítás képességének fejlesztése.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A környezeti nevelés során a gyermekek életkori sajátosságaiknak - ezen belül - egyéni fejlettségüknek megfelelő ütemben és mélységben megismerik az őket körülvevő világot, kialakulnak emocionális kapcsolataik, pozitív magatartási és cselekvési szokásaik. A környezeti nevelés olyan átfogó tevékenység, amelyben környezeti fogalmak kialakulása, értékelismerés, megismerési, döntési és cselekvési képességek fejlesztése történik. Mindez elsősorban nem verbális eszközökkel, hanem gazdag és sokrétű tevékenységformák által megy végbe.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés területei óvodánkban:

1. Természeti,- társadalmi környezet megismerése.
2. Környezet,- és természetvédelem.
3. Matematikai látás-, gondolkodásmód alapozása.

Az óvodapedagógus feladatai

- A környezeti értékek felismerése, a gyermekeken keresztül a családok szemléletének pozitív formálása.
- Olyan értelmi képességek kialakulása, amelyek szükségesek az emberi kultúra és a környezeti változások megértéséhez.
- Környezetorientált magatartás kialakulása.
- A környezet fenntartása érdekében aktív, felelősségteljes cselekvés kialakulása.
- Környezetbarát életvitel folytatása.

- Az élet tiszteletének elfogadása.
- Az élőlények tiszteletére, szeretetére nevelés.
- Az emberek munkája által létrehozott értékek megbecsülésére, megőrzésére nevelés.
- Környezetvédő viselkedés,- és magatartásformák, szabályok elfogadása.
- A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- A társaikhoz, családjukhoz, lakóhelyükhöz, elődjeikhez való kötődés és az identitástudat erősítése a népi játékok által.

Részletesebben:

- érzelmi nyitás a környezet felé,
- az alapvető ok- oksági összefüggések felismerése,
- társadalmi környezetükben való biztonságosabb eligazodás,
- természetvédelem, környezetvédelem,
- környezetünkben élő gyakori növény és állatfajok megfigyelése, megismerése,
- növények és állatok életének megismerése, a környezet és élővilág közötti kapcsolatok összefüggésének megismerése,
- természeti ünnepeinkre való fokozott odafigyelés / állatok világnapja okt.4, víz világnapja márc.22.,föld napja ápr.22., madarak és fák napja: máj.10./
- tudatos, felelősségteljes viselkedésminta adása,
- adekvát tapasztalatszerzés biztosítása,
- környezetbarát életviteli stratégiák kialakítása,
- ésszerű takarékosagra nevelés /energia, anyag, erőforrás, eszköz/,
- gazdaságosságra és újra hasznosításra törekvés,
- a természetes anyagok előtérbe helyezése,
- összefüggések felismertetése,
- a matematikai érdeklődés kielégítése és fejlesztése,
- matematikai szókincs bővítés,
- logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés fontosabb szinterei:

- az óvoda épülete, udvara, kertje,

- a környékbeli utcák, üzletek,
- társintézmények,
- közlekedési eszközök, közlekedés,
- kirándulásaink helyszínei,
- állatkert, vadaspark,
- múzeumok, kiállítások,
- vásárlások,
- munkahelyek.

A gyermekek főbb tevékenységformái:

- minden érzékszervet megmozgató ismeretszerzés, tapasztalás, felfedezés,
- megfigyelés, utánpótlás,
- szerep és mozgásos játékok,
- vizsgálódások - vízzel, talajjal, levegővel,
- élőlények gondozása.

A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit mindig az aktuális évszakok, hagyományok, események, ünnepek határozzák meg. Ez adja az éves tervünk keretét, amit havi tematikában heti témakörökre bontunk.

Ezért a tapasztalatok feldolgozása heti tervezéssel, időszakosan napi foglalkozástervben kidolgozva, játékba ágyazott irányított tevékenységek során történik.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

A gyermek már az óvodába lépéskor sok ismerettel rendelkezik a környező világban lévő formákról, kiterjedésekről, relációkról. A matematikai összefüggések felfedezésére bármely tevékenység közben lehetőség van az egész nap folyamán. Matematikai tevékenységben mindig a gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, kreativitására építünk. Eszközként a gyermekeket körülvevő tárgyi környezetet használjuk.

A matematika jellegű tartalmi tevékenységek célja a matematikai kíváncsiság, és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet, a logikus gondolkodás megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai

- A holisztikus szemléletmód kialakulása.
- Matematikai tapasztalatszerzés a környezet mennyiségi viszonyain, formáin és relációin.
- A matematikai problémamegoldó képesség csíráinak elültetése.

Részletesebben:

- minőségi eltérések megfigyeltetése (nagyobb, hosszabb, magasabb, szélesebb),
- mennyiségi eltérések megfigyeltetése (sok, kevés, több- kevesebb, eggyel több),
- mennyiségi eltérések megállapítása (párosítás, csoportosítás, számlálás, bontás),
- tő és sorszámok elemi ismereteinek megismerése és gyakorlása, alkalmazása,
- azonosság megfigyelése,
- becslések-mérések,
- térbeli tájékozódás

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Családjuk tagjait megnevezik, ismerik a családtagok otthoni, munkahelyi tevékenységét. Meg tudják mondani lakcímüket és lakóhelyük típusát. Felsorolják testrészeiket, tudják mi a funkciójuk, hogyan kell ápolni, védeni.
- Ismerik a közlekedési eszközöket, sok jármű típusát. Tudnak helyesen közlekedni gyalog és járművön.
- Tudnak irányítottan megfigyelni, összehasonlítani, különbséget, azonosságot tenni.
- Tisztában vannak az óvodai dolgozók munkájával. Tájékozódnak az óvoda épületében, udvarán és az óvoda környékén.

- Ismerik az évszakokat és azok jellemzőit: hőmérséklet, csapadék, öltözködés, egészségvédelem, közlekedés, színek, jelenségek, ünnepek kapcsolatában. Ismerik a napszakokat és a hozzájuk kapcsolódó legfontosabb tevékenységeket.
- Felismerik az óvodában található növények többségét, tudják, milyen szükségleteik vannak.
- Részt vesznek a növényápolási munkákban.
- Kiránduláson, erdei óvodában felismernek jó néhány fát és vadvirágot. Megismerik az állatokat, tudnak beszélni az életmódjukról.
- Nem pusztítanak el semmilyen élőlényt a kertben, kirándulásokon.
- Tudják mi a papírgyűjtés jelentősége, mi a fák szerepe.
- Tudják, mi a zajártalom és hogyan lehet védekezni ellene.
- Elemi szinten tudják, hogyan lehet takarékoskodni a vízzel, villannyal, energiával.
- Képesek méréssel, becsléssel megállapításokat végezni.
- Mennyiségi eltéréseket állapítanak meg (számlálással, csoportosítással, bontással, párosítással).
- Térben jól tájékozódnak.
- Kialakul a számfogalom, általában 10-12-es számkörben.
- Felismerik, észreveszik a geometriai alakzatokat síkban és térben.
- Sokféle rendezőelv szerint képesek sorozatokat vagy halmazokat alkotni.
- Elvégeznek matematikai műveleteket / pótlás, bontás, egyenlővé tétel, kivonás/.
- Tudják és alkalmazzák a több, kevesebb, ugyanannyi, fogalmakat.
- Képesek dobókockás társasjátékot, kockapóker, kártyajátékokat, dominót játszani, ismerik a sakklépéseket.
- Térbeli építményeket utánoznak, tükrözéssel is. A tükrözést síkban is megoldják.
- Értik, használják és követni tudják a térirányokat és névutókat térben és síkban egyaránt.

6. 5. Mozgás

A **testmozgás az óvodáskorú gyermekek számára nélkülözhetetlen éltető elem**, ezért életmódjuk tervezésében, szervezésében rendszeresen építjük be nevelőmunkánk gyakorlatába. Az urbanizációs ártalmak és a gyermekek körében is mindinkább terjedő mozgásszegény életmód, beszűkülő mozgástér, csökkenő mozgástapasztalatok, kevesebb mozgásinger ellensúlyozására a **testmozgás legkorszerűbb módszereit igyekszünk alkalmazni.**

Az óvodában, előtérbe kell helyezni az egészséges testi fejlődés kibontakoztatását. A motoros képességek komplex fejlesztési folyamatát. Figyelembe véve a fejlődés érzékeny, szenzitív szakaszainak jellemzőit. **A sokoldalú személyiségfejlesztés során figyelemmel kell kísérni a testkultúra kibontakoztatását és a megfelelő életvitel kialakulásának folyamatát.** A rendszeres testnevelés a gyermek anatómiai és élettani fejlődését, a hosszanti és szélességi növekedés arányát, a súlygyarapodás és a szervek fejlődése közötti helyes egyensúlyt biztosítja. Kedvező hatással van az idegrendszerre, a légző és keringési szervekre, a testtartás hibák megelőzésére és a testi képességek kialakulására.

A mozgásfejlesztő tevékenységek célja

A gyermekek testi képességeinek, **természetes harmonikus mozgásának fejlesztése játékos formában.** Programunk alap gondolatának megfelelően célunk a mozgás által elérhető fejlesztés úgy, hogy a gyerekeknek **megmaradjon a mozgás kedvelt, vágyott, szabad tevékenységnek.** A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint személyiségük akarati tényezőinek fejlesztése. **Prevenció és a korrekció, tartáshibák, rendellenességek, deformitások, mozgásszervi problémák megelőzése, javítása.** A **pszichomotoros fejlesztéssel** mozgásos cselekvéseken keresztül az egész személyiség fejlesztése. A testnek az agyban nincs leképzése, ezért a testséma kialakulása szorosan függ a gyereket ért ingerektől. A laterális kialakulása szempontjából döntő az egyensúly fejlesztése. Egyensúlyozás közben a gyerek közvetlen tapasztalatokat szerez a test horizontális és vertikális mozgásáról, illetve azok

szimmetriájáról. Akkor lesz képes az irányokat térben kivetíteni, amikor saját testének irányával, oldaliságával tisztában van. Sok gyereknél jelent problémát a test középvonalának átlépése az úgynevezett keresztező gyakorlatoknál. Ennek leküzdése érdekében szükség van a test szimmetriájának megismerésére.

A testséma, a testfogalom és az egyensúlyozással megtapasztalt oldaliság kialakulása után kerülhet sor a jobb- bal saját testen, majd téri kivetítésen való tájékozódás tanulására. A téri tájékozódás zavarainak leküzdését a saját testen való tájékozódás tanításával kell kezdeni. A térben az első viszonyítási pont saját maga. Ezután tud másik személyhez, tárgyhoz viszonyítani. A mozgásos gyakorlatokkal tudják igazán átélni a téri relációkat. / pl. ugorj be, feküdj rá, bújj alá, stb. / Minél több csatornán keresztül tapasztalja a gyerek az adott formát, annál biztosabban képződik le az idegrendszerében

Mozgásfejlesztő programunk feladatai

- Fizikai állóképesség fejlesztése, ezáltal a szellemi aktivitás előkészítése, a sikeres mozgás eredményeként szilárd önbizalom kialakítása.
- Nagy és finommozgások, szem-kéz, szem-láb koordináció alakítása.
- Testséma, laterális, dominancia fejlesztése.
- Egyensúlyérzék fejlesztése.
- Percepció fejlesztés (vizuális, auditív, taktilis, kinezteziás).
- Kondicionális képességek fejlesztése (erő, gyorsaság, állóképesség).
- Koordinációs képességek fejlesztése (téri tájékozódás, egyensúlyérzék, kinezteziás differenciáló képesség, gyors koordináció).
- Játékos mozgások teremben és kint is, eszközökkel és anélkül. Spontán vagy szervezett formában naponta legalább kétszer.
- A spontán szabad játék keretében végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítjük az irányított mozgásos tevékenységekkel. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségére – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

- Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására

Részletesebben

- A testi képességek optimális fejlődése a spontán és tervszerű mozgásformák segítségével.
- A mozgásigény maximális kielégítése.
- Mozgáskoordináció fejlődése.
- A szervezet állóképességének növelése.
- Betegségmegelőzés /mozgásszervi, légúti stb./
- Egészséges versenyszellem kialakulása.
- Sportmozgások alapszintű elsajátítása.
- A testkultúrára való igény kialakulása.

Mozgásos tevékenységek szervezése

Az életkori sajátosságoknak megfelelő nagy mozgásos irányított tevékenységet minden korcsoportban kötelezően szervezzük minimum heti egy alkalommal. A legalább 10 perces mindennapos testnevelés a mozgásos játékok automatizálását és a különféle prevenciós gyakorlatok elsajátítását szolgálja.

Az irányított tevékenységeket a tornaszobában, illetve játszó udvarunkon szervezzük. Ezek a helyszínek a szabad kapacitás terhére bármikor igénybe vehetők. Nagy hangsúlyt fektetünk a szabadidős sporttevékenységekre is.

A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- minden szempontból megfelelő, jó levegőjű, tiszta, balesetmentes környezet biztosítása a gyermekek testi épségének megóvása érdekében,
- rendszeres és folyamatos lehetőség megteremtése a gyermekek mozgásigényének kielégítésére,

- az életkori sajátosságoknak és az egyéni képességeknek megfelelő differenciált fejlesztés, mozgásanyag biztosítása,
- a motoros képességek /kondicionális, koordinációs/ és személyiségjegyek /figyelem, helyzetfelismerő képesség, egymáshoz való alkalmazkodás képessége, döntési képesség, kudarcűrő képesség, önfegyelem, önellenőrzés, küzdeni tudás, kitartás, akaraterő, szabálytudat, időbecslési,-felmérési képesség/ fejlesztése, amely transzferálódik a gyermek egyéb tevékenységébe, viselkedésébe,
- hangsúlyt fektetni a tartáshibák és a lábboltozat süllyedés megelőzésére, szükség esetén korrekciójára megfelelő mozgásanyag felhasználásával,
- lehetőség biztosítása a tanult mozgásformák más környezetben való alkalmazására, a gyermek kreativitásának teret adva, játékidőben megteremteni ezek eszközfeltételeit,
- az irányított mozgásos tevékenységek során elsajátított képességfejlesztő játékok átvitele a szabadidős játéktevékenységbe,
- a rendszeresen végeztetett labdagyakorlatok változatos formában történő gyakoroltatása,
- szókincsbővítés igény és szükségletek szerint,
- a szervezett mozgástevékenységek során a várakozási idő minimálisra csökkentése,
- személyre szabott egyéni visszajelzések, értékelések,
- a meglévő színvonalas, többfunkciós eszköztár igénybevételével változatos feladathelyzetek megteremtése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek folyamatos mozgása egyenletes, gyors, összerendezettebb, növekszik a teljesítőképességük.
- Cselekvőképességük gyors, képesek erejükkel takarékoskodni, mozgásban kitartóak.
- Fejlődik tér,- és tájékozódó képességük.
- Eléri azt a motoros fejlettségi állapotot, amellyel alkalmassá válnak az iskolába lépéshez.

- Kialakulnak a mozgásképzetek, a mozgásaikat képesek a feladathoz igazítani.
- A sok gyakorlás révén és a testalkat arányosságának növekedésével mozdulataik finomodnak, kevesebb felesleges mozgást végeznek.
- Egyéni-, csoportos-, sor és váltóversenyt valamint csapatjátékot a szabályok pontos betartásával játszanak.
- Ugrásukat talajra érkezéskor fékezni tudják.
- Egyszerű labdatechnikai elemeket végeznek.
- A testrészeken megtanult irányokat kivetítik a tér tárgyaira.
- Képesek a hirtelen irányváltoztatásra.
- Kialakul a kezük fogóizmáinak megfelelő erőssége.
- A kar és a láb apró izommunkáját összehangolják a látottakkal /szem-kéz, szem-láb koordináció/.
- Stabil a testséma és a lateralitás.
- Különböző testhelyzetekben megtalálják egy-egy testrészüket, megérintik, mozgást végeznek vele.
- A mozgás gyakorlatok szakszavait ismerik.

6. 6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

" Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egy-kettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának"

Kodály Zoltán

A "Kodály-módszer" néven világhírűvé vált nevelési koncepció jó támpont. Ez az elgondolás arra irányul, hogy népdalok, igényes és korhoz illő műdalok, játékok és a mozgás segítségével, élő zene megszólaltatásával szolgálja a gyermekek esztétikai érzékét. Fejlessze zenei készségüket és jártasságukat, mindamellet általános pozitív hatást gyakoroljon értelmükre, érzelmeikre, képzeletükre. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészi alkotások fontos eszközeül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik.

Önmagában sem a dallam, sem a szöveg, sem a mozgás nem nyújt a gyermek számára olyan élményt, mint ezek egysége az énekes játék, ha kellően figyelembe vesszük a képességfejlődés szempontjait.

A zene, a tánc iránti érdeklődés felkeltésével, a zenei képességek fejlesztésével az egész ember személyiségét formáljuk. A gyermektánc a felfogásunkban a néptánc figurákkal való szabad mozgás örömét jelenti, oly módon, hogy minden táncos alkalom az együttes mozgás örömét adja a gyermekek számára. Az óvodai táncokat elsősorban az ugrások megismertetése jelenti, mert ezek egyszerű motívumokat tartalmaznak. Fontos a tánclépések mintaszerű bemutatása.

Az óvodában az ének- zenei nevelés elsősorban a népi gyermekdalokon keresztül, olyan fontos élményeket biztosít a gyermekek számára, amelyek önszabályozó, önnevelő képességüket nagymértékben fejlesztik. Fontos, hogy a magyar népzene a későbbiek folyamán alternatívát jelentsen az egyéb műfajok megismerése mellett.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógusok figyelembe veszik a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc célja

- Zene megszerettetése.
- Játékos közös éneklés örömeinek megismertetése.
- Gyerekek zenei ízlésének formálása.
- Zenei anyanyelv megalapozása.
- Érzelmi, esztétikai élményszerzés.
- Zenei készségek, képességek kialakulása, optimális fejlődése.
- Mozgáskoordináció kialakulása és optimális fejlődése a néptánc révén.
- Zenei élményszerzés " élő zene" által.
- Értékmentés, hagyományörökítés.

Az óvodapedagógus feladatai

Megismertetni és megszerettetni a gyermekekkel a népi mondókákat, dalokat, dalos-és énekes népi játékokat, magyar és külföldi népdalokat, koruknak megfelelő klasszikus zenét.

Részletesebben:

- saját zenei eszközök segítségével is kerüljenek zene közelbe a gyermekek,
- fejlessze az utánzási vágyon alapuló éneklési készséget
- az aktív éneklésen alapuló hallásfejlesztést,
- ritmusérzék fejlesztést,
- daltanulásban gyökerező zenei emlékezőképesség kialakítását,
- belső hallás fejlesztését előzetes zenei élmények által,
- a gyermekek rögtönző és önkifejező törekvéseire épülő zenei alkotókészség formálását,
- érzelmi és hangulati alapok lerakását,
- a népi játékok és a mozgásanyag céltudatos kiválasztását,
- ritmushangszerek használatának megismertetését,
- a játékokhoz kapcsolódó táncmozdulatok, térformák elsajátítását,
- az egyéni képességek maximális kibontakoztatását a mozgásfejlesztés területén az egyéni sajátosságok figyelembevételével /nagymozgások, egyensúlyérzék, finommotorika, szem-kéz,- szem-láb koordináció, testséma, laterális, percepció, térpercepció/
- a " tiszta forrás" biztosításával: a népzene, a népdal, a népszokások és a népi hangszerek megismertetését,
- művészi előadásokon való részvétel megszervezését.

A megvalósítás tartalmi elvei

A **dalok éneklése vagy meghallgatása** fejleszti a gyermekek érzékenységét, fogékonyságát. A **zene és a mozgás összekapcsolása** a fejlesztés egyik legfontosabb eszköze. Az énekes, mondókás játékok természetes módon segítik a testi fejlődést. A zene lüktetése hat a koordinált mozgásra, az énekléstől nő a légzőkapacitás; a lüktetés, a folyamatosság szabályozott mozgást igényel. A ritmusérzék és az egyensúlyérzék fejlődése szoros kapcsolatban állnak egymással. A játékok mozgás anyagában bőven van lehetőség az egyensúlyérzék fejlesztésére pl: lábujjhegyre állás, féltérdre ereszkedés, szökdelés, ugrás.

A dalos játék, a tánc során a nagymozgások fejlesztésére számtalan lehetőség adódik. A nagymozgások fejlesztéséhez hasonlóan számtalan finommozgásos feladatot gyakorolhatnak a gyermekek az egyenletes lüktetés, és a ritmus érzékeltetésére. De sok ilyen mozgásforma rögződik a különböző hangszerek használata, az eszközök, fejdíszek, ruhák érintése, kezelése, le-felvétele, hordása, egymásnak átadása közben. A szem- kéz, szem-láb koordináció fejlesztését a nagymozgások gyakorlásával alapozzuk meg.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek képesek bonyolultabb mozgások végzésére is /pl. forgások, szökellések/.
- A gyermekek képesek többféle tevékenység egyidejű végzésére is.
- Alakuljon ki a táncokban a magasabb fokú figyelem, az érzékek összerendezettsége, a társsá válás folyamata, a kellő erő, türelem, önálló készletés.
- Pentaton és hexachord hangterjedelmű dallamokat várhatunk el. Pontosan hangoztatják a dalok ritmusát belső hallás alapján éneklés nélkül is.
- A már jól ismert dalokat azonosítják ritmusukról.
- A ritmusmotívumokra rögtönzött szöveget találnak ki.
- Érzékelik és hangoztatják a gyors és lassú, valamint halk és hangos ellentétpárokat.
- Tudnak dalokat szöveg nélkül dúdolni.
- Képesek dallamperiódusokat magukban énekelni, felismerik és mutatják a magasabb és mélyebb hangokat.
- Néhány dalt biztonsággal énekelnek egyénileg is.
- Felelgetős dalokat pontos válaszadással énekelnek.
- A dalokat ritmushangszerekkel egyenletes lüktetéssel, egyszerű ritmusmotívumokkal tudják kíséni.
- Jellegzetes zörejangokat felismernek.
- Megtanulnak dalokat, játékokat óvodapedagógus segítségével előadni.

- A tanultak felhasználásával tudnak esztétikusan, arányosan térformákat alakítani, a játékos mozgásokat ritmikusan, a táncos mozgásokat egyöntetűen, egymáshoz alkalmazkodva előadni.

6. 7. Verselés, mesélés

Az anyanyelvi nevelés elsajátításának különösen esztétikus és adekvát eszköze. *Minden nevelési terület hatékonyságát felerősíti. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és /vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.*

Az óvodáskorú gyermekek irodalmi élményei hitelesítik személyiségjegyeiket, alakuló, formálódó, érzelmi, akarati, gondolati és kommunikációs tulajdonságaikat. **A rendszeres mesehallgatás** hatásaként beépülnek a gyermekek személyiségébe a pozitív tulajdonságok. Érzelmi hatásánál fogva a külső világ tevékeny megismerése szempontjából is meghatározó jelentőségű.

“A mese ősanja maga a természet”

Petrolay Margit

A mese a játékhoz hasonlóan örömforrás a gyermekek számára, ezért nagyon fontosnak tartjuk a mindennapos mesélést. Előnyben részesítjük a „klasszikus” és népköltészeti alkotásokat. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.”

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság

történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.”

Mindenképpen ellensúlyozni szeretnénk a gyakran egyeduralkodó Tv, videó sokszor félelemkeltő, igénytelen, nem gyerekeknek való műsorait. A pedagógusok DVD filmeket ismeretterjesztő céllal alkalmaznak.

A verselés - mesélés célja

- A pozitív személyiségjegyek megalapozása, fejlesztése.
- A belső képteremtés képességének kifejlődése.
- A produktív és reproduktív fantázia kialakulása.
- A világ megismerése az anyanyelven keresztül.
- Élményeken alapuló örömszerzés.
- A gyermeki szorongás és az indulatok agresszió nélküli levezetése, a gátlások feloldása.
- Szókincsbővítés, árnyaltabb kifejezőkészség elérése
- A memória fejlődése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az óvodapedagógusok a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művekből választanak.
- Igényes és értékes irodalmi repertoár összeállítása. Az életkori és fejlődésbeli sajátosságoknak megfelelő válogatás.
- Lehetőségek biztosítása megkezdett mesék befejezésére, illetve mesék kitalálására is.
- A mesélés, verselés, bábozás, dramatikus játékok tudatosan szolgálják a nyelvi képességek fejlesztését.
- A mesehallgatás megvalósítása mindennap a pihenés megkezdése előtt.
- A vers és mesehallgatás nyugodt feltételeinek megteremtése.
- Az irodalmi neveléshez szükséges eszközök /könyvek, bábok, jelmezek/ biztosítása.
- A mesei kettőstudat megerősítése.
- Az önismeret kialakulásához szükséges lehetőségek biztosítása.
- A könyv megszerettetése, a betűk iránti kíváncsiság felkeltése.

- Az esztétikum iránti fogékonyság kialakítása.
- Megfelelő előadásmód /mimika, hanglejtés, hangszín stb./
- Az esztétikai igényesség bemutatása, tudatosítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek az óvodapedagógus partnerei az irodalmi kezdeményezésekben.
- Kifejezik, átélik, eljátsszák saját érzéseiket, érzelmeiket.
- Igénylik a rendszeres irodalmi élményeket, megteremtik ezek kedvező feltételeit.
- Igényt tartanak az irodalmi élmény befogadáshoz szükséges rítusokra.
- Az ismert és kedvelt hősöket, motívumokat játékukban, ábrázoló tevékenységükben, bábozásukban, dramatizálásukban megjelenítik.
- Képesek koruknak megfelelő színházi előadás cselekményének követésére.
- Kialakulóban van az önálló könyvhasználat igénye és az ehhez szükséges eligazodási képesség.
- Tudják, hogy a könyv érték.
- Várják és igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen ismételtetik a verseket, mondókákat.
- A maguk szórakoztatására is mesélnek, báboznak, illetve eljátsszák a mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, és azt kifejezni mozgással, mimikával, artikulációval.
- Tudnak mondókákat, verseket, meséket feleleveníteni, eljátszani.
- Előtérbe kerül az olvasás iránti érdeklődésük.

6.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A gyerekek többségénél a rajzolás, festés, mintázás, barkácsolás - a játékkal egyenértékű, örömszerző tevékenység. Segít a világot megismerni, megérteni és újra alkotni. Szoros összefüggésben áll a többi nevelési területtel, ezek egyrészt élményt /témát/ biztosítanak, másrészt lehetővé teszik az eszközök, kiegészítők, díszítő elemek létrehozását az ábrázoló tevékenység során. A vizuális nevelés nem

csak a gyermek, ábrázoló tevékenységét, hanem a környezet megismerését, műalkotások befogadását és a technikai ismeretszerzését is jelenti. Az esztétikai kategóriák azáltal, hogy érzékekre hatnak, érzelmeket váltanak ki, gondolatokat ébresztenek, irányítják az érdeklődést. *Ezen kívül fontos területe a gyermeki önkifejezés lehetőségeinek megteremtésére. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.*

Az óvodapedagógus feladata az is, hogy megismertesse a gyermekeket az eszközök használatára, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagságára épül. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Rajz, mintázás, kézimunka célja

A vizuális nevelés a kreativitás, az **alkotó képesség** megnyilvánulásának egyik fontos eszköze

Részletesebben

- Az érzékelés finomítása.
- A vizuális képzelet és emlékezet fejlődése.
- Az alkotó, - és befogadóképesség kibontakozása.
- A finommotorika fejlődésének segítése.
- Egyéni fejlettségnek megfelelő sík és térbeli kifejezőképesség alakítása.
- Különböző technikák elsajátítása.
- Az esztétikum iránti igény, érzékenység kialakulása.

- A saját és társak műveinek értéként való megbecsülése.
- Önkifejezés lehetőségeinek megvalósítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- megfelelő tevékenységi tér kialakítása,
- jó minőségű, folyamatosan használható eszköztár biztosítása,
- változatos, életkori sajátosságoknak, fejlettségnek megfelelő technikák megtanítása,
- a "hétköznapi" és művészi élmények biztosítása, képi látásmód fejlesztése,
- a környezet esztétikumának alakítása és fenntartása, ízlésformálás,
- népi kultúránk tárgyainak, eszközeinek, formáinak, színvilágának, technikáinak felfedeztetése,
- a modern és új technikai alapelvek és eljárások megismertetése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek alkotásaira jellemző az ötletgazdagság és a kreativitás.
- Ábrázolásmódjuk részletes és valóság-hű.
- Rajzaikon megjelenik a térbeli, többszintű, többszempon-tú ábrázolás.
- Képesek egyszerű mozgásábrázolásra.
- Változatos technikákat képesek kombinálni.
- Az eszközöket készségszinten használják.
- Alkotásaikkal kifejezik érzéseiket, gondolataikat.
- Képesek közös tervek alapján elképzeléseik kollektív megvalósítására.
- Megfogalmazzák és megjelenítik az esztétikai kategóriákat.
- Alapfokon kialakul esztétikai értékelő,- és alakító képességük.
- Alkotásaikban megjelenik a pontos arányos, részletes emberábrázolás.
- Munkáikon megjelennek az íráselemek.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

7. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az **óvodapedagógus** akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli, ezért Alapító okiratunk értelmében SNI-s gyermeket fogadni nem tudunk.

Óvodánkban migráns gyermekeket is fogadunk, ezért az óvodában dolgozóknak kiemelt feladatuk lehetőséget teremteni arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Óvodánkban olyan óvodapedagógusok nevelnek, akire a **humanizmus, tolerancia, a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező, feltétel nélküli gyermekszeretet jellemző.** Minden értékeset, jót, elismerésre méltót visszajelez, dicsér, ezzel is erősítve a gyermekek, a családok értékrendjének alakulását.

Tetteiben érezhető a **szakmai tudás, hivatása elkötelezettsége, hitelesség, tapintat, és az empátia.** Személyes példájával járul hozzá, hogy a gyermekek természetes módon fogadják el a körülöttük tapasztalható különbözőségeket.

7.1. Céljaink, feladataink eredményes megvalósítása érdekében fontos elvek

- Az óvodapedagógusnak legyen igénye az önművelésre, szaktudásának bővítésére.

- Óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésünknek.
- Törekszünk arra, hogy az együtt dolgozó óvodapedagógusok tudjanak összehangoltan, feladatokat megosztva tevékenykedni.
- Az óvodapedagógusi tevékenység és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak
- összehangolt, egymás támogató munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.
- Az óvodapedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítő dajka, pedagógiai asszisztens együttműködése alapvető jelentőségű. Célunk, az óvodapedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítő munkájának összehangolása a pedagógiai munka hatékonysága érdekében. Célunk a dajkák, pedagógiai asszisztens kollégák nevelőpartneri rangra emelése. Programunkban konkrétan körül határoltak azok a feladatok, amelyeknél az együttműködés kiemelten fontos: az óvoda óvó-védő funkciója, a gyermekekről kapott információk továbbadása, a megszerzett ismeret és tudásanyag gyakorlati alkalmazása, a saját elfogadó, befogadó attitűd kiépítése, lelki egészség védelme. Óvodapedagógusi útmutatás alapján alkalmazza az egyéni bánásmód elvét, a differenciált módszereket, segítse a gyermeki tevékenységeket, támogassa önállóságukat.
- Az óvodapedagógusok, az intézményvezető a nevelőmunkát segítő külső szakemberekkel jó munkakapcsolatra, együttműködésre törekszik, aminek alapját a gyermekek, mindenek felett való érdeke határozza meg.
- Keresse minden óvodapedagógus a szülőkkel való szoros együttműködést a program céljainak megvalósítása érdekében. A gyermekek érdekében vállalja fel a szülők tapintatos meggyőzését, ízlésformálását.
- Biztosítani szükséges minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést a neveléshez. A migráns és az etnikai kisebbségek gyermekeinek befogadása, valamint kultúrájuk megismerése programunk fontos részeként valósul meg.
- Meg kell teremteni a gyermek egészséges testi - lelki fejlődéséhez szükséges optimális „befogadó közeg” feltételeit.

- Fokozott figyelemmel kell kísérni a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését. A tehetséggondozás területeinek tervezett, szervezett tevékenységei is épüljenek be a nevelési folyamatokba.

7.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, berendezései oly módon lettek kialakítva, hogy azok szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelnek változó testméretüknek, biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszik mozgás- és játékigényük kielégítését. Környezetüket a harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vettük körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyeztük el.

E mellett az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, és lehetőséget teremt a szülők fogadására.

Az óvoda eszközellátottsága a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 2. sz. mellékletének megfelel.

A játékállomány minden csoport számára a gyerekek 40-50 %-ának biztosít egyidejű játszási lehetőséget. A játékok állapota megfelelő, de rendszeres karbantartást igényelnek. Az udvari és tornaszobai berendezés is folyamatos karbantartás mellett biztosítja a program igényeit.

A játszó udvaron egy mászókomplexum áll a nagyobbak rendelkezésére, ami csúszdákat, függő hidat, mászó hálókat tartalmaz. Ezen kívül van egy kettős hinta is, melyen az ülések korosztályonként cserélhetők. A kisebb korosztálynak készült a zárható homokozó, valamint egy 1 m magasságú mászóka komplexum, ami ugyancsak rendelkezik csúszdával is. A kicsiknek telepítve van egy 4 személyes rugós hinta is.

A tornacsarnok fel van szerelve bordásfallal, tornapadokkal, zsámolyokkal, különböző méretű labdákkal, karikákkal, babzsákkal, ugrókötéllel, bójákkal, gyermek kosárlabda palánkkal, különböző méretű tornaszőnyegekkel.

A Corvin tagóvodában a környező játszóterekre van lehetőség elmenni a gyermekekkel, ahol életkor szerinti csúszdák, mászóakák, hinták, homokozók segítik a gyermekek kikapcsolódását, az udvari tevékenységet.

Mindkét óvoda előtti betonozott terület jól szolgálja a rollerezést és a biciklizést.

A csoportszobák alapterülete különböző 25-35nm, így a csoportok létszáma is eltérő lehet 12 és 17 fő között. Az óvodai gyermeklétszámhoz igazodó központi öltöző és két külön mosdó helyiség van a Millenniumban, így minden gyermek számára biztosított az öltözés és vetkőzés, valamint a mosdók használatának lehetősége. A Corvinban a két óvodai és két bölcsödei csoporthoz egy nagy mosdó tartozik.

Az óvoda dolgozói mindent megtesznek azért, hogy a gyermekek biztonságban érezzék magukat, legyen elegendő mozgásterük, az óvoda belső elrendezése, képi világa harmóniát árásson, testi, lelki és szellemi fejlődésük biztosítva legyen.

7.3. Napirend, Hetirend

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megvalósuló fejlődéséhez,

fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket,

Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteire, gondozására fordítható időkeretet, és a különböző tevékenységekhez igazodó napirendet, és az érzelmi biztonságot nyújtó rendszerességet.

Az óvodai tevékenységeket az évszakok, ünnepek, hagyományok és a gyermekek élményeiből táplálkozó témák szerint szervezzük, a gyermekek életkorától, fejlettségi szintjétől függően **irányított, kötetlen és szabadon választható formában**. A gyermekeknek lehetőségük van a tevékenységek közötti választásra, amikor egy adott témát számos változatban különböző nyelvi közegben és módszerrel dolgozunk fel. Ebben a formában mindenki megtalálja a számára leginkább motiváló, az érdeklődésének megfelelő ismeretszerzési, alkalmazási módokat, tevékenységi formákat.

A napirend a naponta ismétlődő tevékenységeket rögzíti. A jó napirendet a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmónikus arányok kialakítása, szem előtt tartva, hogy a szabad játéknak

kitüntetett helye és szerepe kell, hogy legyen. A nap folyamán a szabad játék biztosítása mellett, **5-35 perces csoportos irányított tevékenységeket szervezünk.**

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében, a gyermekkel történő foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag óvodapedagógus irányítja.

Napirend javaslat:

Ebéd (kb. 12-kor)	Testápolási teendők Ebéd Testápolási teendők
Ebéd után – Uzsonnáig (kb. 12:30-15:30)	Mese Pihenés, folyamatos felkelés
Uzsonna (kb. 15:30-tól)	Testápolási teendők Uzsonna Testápolási teendők
Uzsonnától- Az óvoda zárásáig (kb. 15:30-tól)	Szabad játék Mozgásos játékok a csoportszobában és a szabadban

A **Hetirend** biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezéséhez, szervezéséhez.

A Hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, szem előtt tartva a komplex játékos tevékenységeket és a mindennapi kiemelt mozgásos tevékenységeket. A Hetirend megváltozhat alkalmanként egy-egy csoportnál, ami a napirend változását is magával hozza, pl.: tornaszoba használat, esős időben udvar használat időpontja. Ilyenkor tervezetten vagy eseti módon változhat a szokásos napirend.

A Hetirend az évközi és a nyári időszakban eltér egymástól. A nyári időszakban nagyobb teret kapnak a szabadban szervezett játékok, séták, kisebb kirándulások, egyedi programok.

Az óvodai élet megszervezésének elvei

- Gondoskodni szükséges a gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- Biztosítani kell a gyermekek korához, egyéni fejlettségéhez igazodó nevelési módszereket, tevékenységeket, a differenciált bánásmódot, és kiemelten a szabad játékot.
- Az óvodapedagógus rendszeresen – az érvényes törvényi előírásoknak megfelelően feljegyzéseket készít a gyermekek fejlődéséről. Erre az óvodánkban használatos kidolgozott táblázatos szempontsort használjuk, amely a különféle képességterületeket méri. Ennek a fejlődési nyomonkövető dokumentumnak a rendszeres vezetése, az ebből nyert adatok értékelése ad támpontot a nevelési, fejlesztési tervek elkészítéséhez.
- A nevelési-fejlesztési tervek és a mérések értékelései a gyermeki fejlődést rögzítő naplóban kerülnek megfogalmazásra. Alapja gyermek megismerése, valamint a szülővel való együttnevelési elvek szerinti nevelőmunka megtervezése.

8. Óvodánk kapcsolatrendszere

8.1. Az óvoda és a család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Alapvető feltétel a család és az óvoda közötti együttműködés, a jó nevelőpartneri kapcsolat.

Az óvoda fő feladatai az óvoda-család közötti hatékony együttműködés

érdekében:

- a család bizalmának elnyerése türelmes, odaforduló, szakértelmet tükröző magatartással,
- segítségnyújtás a gyermek nevelésében és szükség esetén az élet egyéb területein is (logopédia, nevelési tanácsadás, beiskolázás, családsegítő szolgálathoz, szakértői bizottsághoz irányítás, információk biztosítása),
- a nevelés eredményességének fokozásához közös nevelési módszerek, elvek megbeszélése,
- a szülők reális kéréseinek, javaslatainak figyelembevétele, teljesítése,
- elfogadás, tolerancia, egyéni bánásmód a családok felé is,
- figyelembe kell venni a családok szokásait, sajátosságait, és az együttműködés során érvényesíteni kell a családhoz alkalmazkodó, segítő megoldásokat.
- az óvoda sajátos arculatának, programjának megismertetése

A gyermekek fogadása

- az óvodai jelentkezések előtt a szülőknek betekintést biztosítunk Pedagógiai Programunkba,
- lehetőséget kínálunk az óvodapedagógus személyének és az óvoda miliójának megismerésére,
- a felvételt nyert gyermekek a nyári időszakban bármikor bejöhetnek ismerkedni, játszani,
- lehetőséget biztosítunk a fokozatos, szülői – beszoktatásra, nyári táborunk alatt is.

A kapcsolattartás további formái óvodánkban

- mindennapos személyes kapcsolat - nélkülözhetetlen információk a gyerekről,
- szülői értekezlet – nevelési évenként 1-2 alkalommal - az egész csoportot érintő aktuális feladatokról, nevelési témákról,
- évente 2 alkalommal illetve igény szerint fogadóórák - az óvodapedagógusok és a szülők kérései alapján,

- Szülői Munkaközösség - az óvodába járó gyermekek szüleinek érdekképviselőjét látja el,
- közös rendezvények: Adventi kézműves délután, Anyák-napja, Évzáró-ballagás

A kapcsolattartás várható eredménye

- A szülők azonosulnak óvodánk értékrendjével és együttműködő partnerként támogatják nevelő munkánkat.
- Aktívan részt vesznek közösségformáló rendezvényeinken.
- Óvodánkat másoknak is ajánlják ismeretségi körükben.
- Részt vesznek a szülői értekezleteken.
- Kérdéseikkel, örömeikkel, problémáikkal, bizalommal fordulnak az óvodapedagógusokhoz.

8.2. Óvodánk külső kapcsolatai	
pedagógiai szakszolgálat	Tanulási Képességek Vizsgáló Szakértői Bizottság Nevelési Tanácsadó, Logopédiai Intézet
közművelődési intézmények	MŰPA, Nemzeti Színház, Kerületi Művelődési Központ Fővárosi Állatkert, Múzeumok, Turay Ida színház, Fűvészkert
egészségügyi és szociális hálózat	szakorvosok, védőnő, VIII.-IX.ker. ÁNTSZ Családsegítő és gyermek jóléti szolgálat gyámhatóság
civil szervezetek	Kisgyermeknevelési Hálózat – Hírlevél

Tartalmi kapcsolatok területei - szükség szerint:

- a programok szervezésekor,
- tanácskérés,
- segítségkérés,
- konzultációk szervezése,
- szülői igények alapján,
- pedagógusi kérésre.

Kapcsolatok társintézményekkel

Magánóvodák, kerületi óvodák, közeli iskolák, bölcsőde.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal is kapcsolatépítésre törekszik.

Tartalmi kapcsolatok területei:

- tájékozódás – tájékoztatás,
- gyermek-elhelyezési feladatok megoldásainak keresése,
- szakmai együttműködés,
- egymástól tanulás, stb.

9. Gyermekvédelem

9.1. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben, és egy nevelési évben igazolatlanul öt nevelési napnál többet mulaszt, az óvoda vezetője, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban – értesíti, óvodás gyermek esetén, a

gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes család- és gyermekjóléti központot, családból kiemelt gyermek esetén a gyermekvédelmi szakszolgálatot, Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az óvoda bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával kapcsolatos, továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a tizenegy nevelési napot, az óvoda vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a húsz nevelési napot, az óvoda vezetője haladéktalanul értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot, a család- és gyermekjóléti központot, családból kiemelt gyermek esetén a gyermekvédelmi szakszolgálatot.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pontja szerinti szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke az adott nevelési évben összesen az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján óvodai nevelésben részt vevő gyermek esetén tizenegy nap

- Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia vizsgálat) kezdeményezése, megszervezése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok).
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása).
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés.

9.2. Együttműködés kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása).
- Védőnői hálózat (korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)

Óvoda-iskola átmenet támogatása

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási készítés, monotónia túrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása).
- Iskolaválasztás támogatása (szülői tájékoztatás) .
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

9.3. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése. Esélyteremtés.

Gyermekvédelmi munkánk során biztosítjuk a gyermekek alapvető jogait szem előtt tartva az egyenlő bánásmód elvét. Elutasítunk minden olyan magatartást, amely sérti az emberi méltóságot.

Az óvodai gyermekvédelem célja a prevenció, a veszélyeztettség kialakulásának megelőzése, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése. Segítségnyújtás a családoknak, szülők támogatása szociális és pedagógiai területen. A gyermekek jogainak és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett gyermekek kiszűrése (családi szerkezet, környezeti-, anyagi-
- , egészségügyi hátrány, nevelési hiányosság, fejlődésbeli elmaradás),
- az óvoda gyermekvédelmi felelősének tájékoztatása a szociális, kulturális vagy egészségügyi hátrányokkal küzdő családokról,

- a nem anyagi problémák pedagógiai eszközökkel való megoldása, differenciált bánásmód alkalmazása,
- a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása.

A gyermekvédelmi felelősi teendők ellátása:

- együttműködés és információáramlás biztosítása a megfelelő szakemberekkel, szakszolgálatokkal,
- szükség esetén a veszélyeztetettség jelzése az illetékes Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnak,
- a gyermekek bántalmazásának, súlyos elhanyagolásának gyanúja esetén hatósági eljárás kezdeményezése,
- javaslattevés a rendszeres és rendkívüli segélykérelemre,
- a szülők tájékoztatása a segítő szakemberek igénybevételeinek lehetőségeiről,
- együttműködés a szülőkkel, családlátogatás.

A gyermekvédelmi munka eredményessége:

- A családok problémáikkal, bizalommal fordulnak hozzánk.
- A szülő elfogadja a javaslatokat, együttműködik.
- Igénybe veszi a segítő szakemberek szolgáltatásait.
- Aktív együttműködés a problémákkezelésében.

9.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációja

Célunk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek léte, nevelése és fejlesztése illeszkedjen az óvodai nevelésünk egészébe.

Mivel minden gyermek más, ezért szemléletünk alapja a differenciálás a

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében.

Programunkban deklarálva van, hogy minden kisgyermek fejleszthető, és mindig a gyermek meglévő képességeiből indulunk ki.

A gyermekek fejlődésének nyomon követésekor megismerjük pillanatnyi fejlettségi állapotukat annak érdekében, hogy tovább lehessen fejleszteni őket.

A pedagógusaink értő figyelemmel fordulnak feléjük.

A gyermekek képességstruktúrájuk egyes területén, egy bizonyos szinten állnak, de lehet, hogy egy másik területen már más szintű fejlettséget mutatnak. A szintek belső tartalmát állandónak tekintjük, de a szintek és a gyerekek egymáshoz rendelését nem.

Óvodánkban a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése több irányban történik:

- A tevékenységorientált fejlesztés, gazdagító programok által (pl. zene-ovi, balett, néptánc, vizuális nevelés, néphagyomány-ápolás stb.).
- A gyermekek spontaneitásából kiindulva.
- Az óvodapedagógus kompetenciájánál fogva a differenciálási szintekre és a képességfajtákra vonatkozó ajánlásokat variálja az adott kisgyermek fejlettségi szintjéhez, állapotához igazítva, figyelembe véve a segítő szakkompetencia (pszichológus, logopédus) útmutatásait.
- Az óvodapedagógus a gyermeki személyiség minél több szegmensét próbálja bevonni a fejlesztésbe, oly módon, hogy a fejlesztő tevékenységet és a személyes élményt egy szituációba integrálja.

9.5. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Bármilyen hátrányos helyzetből származó lemaradás csakis szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnernek tekintve ellensúlyozható. A szülőkkel való együttműködés a család és az óvoda találkozásával, a szülők és nevelők közötti kölcsönös tiszteleten alapulva valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet. Az óvoda ösztönzi az együttműködés kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat nyújtanak.

Szervezési feladatok

- Integrációt elősegítő csoporttevékenységek biztosítása egyes tevékenységekben kiemelten.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- Nevelőtestület együttműködése (rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések, hospitálások szervezése igény és szükséglet szerint).

Pedagógiai munka kiemelt területei

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)
- Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom elfogadás, együttműködés)
- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)

Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása.
- Rendszeres (napi, vagy heti) tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyermekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása gyermekek csoportbeli megfigyelése érdekében.
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása.

Várható hatások, eredmények

- A gyerekek beilleszkednek, biztonságban érzik magukat a befogadó óvodai közösségben.
- A szülők tapasztalják a befogadó környezet pozitív hatását, ezért ők is segítséget tudnak nyújtani a gyermek elfogadásában és fejlesztésében.
- Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő, fejlődésű (de nem SNI-s) gyermekeket.

9.6. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.

Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük különösen

- az óvodai nevelésben történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor,
- a felvételi kérelmek elbírálásánál,
- az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során

9.7. A gyermekbalesetek megelőzése

- Az év megkezdésekor, illetve szükség szerinti gyakorisággal (pl. kirándulás előtt) az életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően ismertetjük a gyermekekkel az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályokat, a tilos és elvárható magatartási formákat. Felhívjuk a figyelmüket a veszélyforrásokra. Az ismertetés tartalmát dokumentáljuk.
- Az óvoda házirendjében meghatározzuk a felnőttek számára azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekek óvodában tartózkodása során szem előtt kell tartaniuk.
- Az óvoda SZMSZ-ben meghatározzuk azokat a feladatokat, amelyeket a vezetőnek, az óvodapedagógusoknak illetve az alkalmazottnak a gyermekbalesetek megelőzésében illetve baleset esetén kell tenniük.

10. A program tervezése

10.1. A programunkhoz kapcsolódó szakmai dokumentumok

1. A vezető éves pedagógiai munkaterve, mely összefűzi az egyes csoportok éves pedagógiai munkáját.
2. Az óvodai program éves tervezése, az óvodapedagógusok által vezetett hivatalos csoportnaplóban történik.
3. Tervezés 1 évre: tevékenységek tartalmához szükséges anyagot tartalmazza.
4. Tervezés félévente: Nevelési feladatok: az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés (játék, munka)
5. Tervezés heti, havi ciklusokban: Verselés, mesélés/ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc/ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka/ Mozgás/ KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGSIMERÉSE (matematika tartalmú tapasztalatszerzés)
6. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása. (gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit (ezen belül 5-35 perces foglalkozások,

annak érdekében, hogy a gyermeket fokozatosan, de különösen az óvoda utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készítsük fel.

7. Programunk fontos eleme, jogszabály szerint, az óvodás gyermekek fejlődésének folyamatosan nyomon követése.

10.2. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza

- a gyermek anamnéziséét,
- a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatát,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

Indokolt esetben kezdeményezzük, a szülőnél a szakszolgálat igénybevételét.

Az óvodapedagógus a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlődésének eredményét - szükség szerint, de legalább nevelési évenként kétszer – jogszabály szerint vezetett dokumentációban rögzíti.

Elkészítjük a gyermekek portfólióját, amely tartalmáról a szülőt tájékoztatjuk. Óvodai nevelési programot vegyes életkor szerint szervezett óvodai csoportokban valósítjuk meg. Az 5.-6-7. életévüket betöltött gyermekek esetében DIFER mérést végzünk.

A csoportnapló

Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál.

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

10.3. Az óvodai csoportnapló tartalmazza

- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődei ellátásban részesültek,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- nevelési éven belüli időszakonként
- a nevelési feladatokat,
- a szervezési feladatokat,
- a tervezett programokat és azok időpontjait,
- a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
- az értékeléseket,
- a feljegyzést a csoport életéről.

11. A helyi program működését segítő szakmai dokumentumok

- Alapító okirat
- Pedagógiai Program
- Az óvoda éves munkaterve, beszámolója
- Saját készítésű csoportnapló

Egyéni fejlődés-fejlesztés dokumentumai:

- anamnézislap
- óvónői megfigyelések
- adatlap
- Fejlesztőprogram
- egyéni fejlődési lapok, óvónői megfigyelések
- összesített fejlesztési lap
- Egyéni fejlesztési tervek
- Fejlesztési ütemtervek
- A szűrések, mérések eredményei

Munkatervek:

- munkaközösség munkaterve

12. Szakirodalom

Felhasznált szakirodalom

Óvodai nevelés országos alapprogramja	A Kormány 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
Porkolábné Dr. Balogh Katalin, Dr. Balázsne Szűcs Judit, Szatzné Gregorits Anna: Komplex prevenciók óvodai program – kudarc nélkül az iskolában	Trefort Kiadó Bp. 2004.
DIFER Programcsomag – Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer 4-8 évesek számára	Mozaik Kiadó 2004.
Nagy Jenőné: Gyermektükör	2006

A program megvalósítását szolgáló szakirodalom jegyzéke

Mérei Ferenc - Binét Ágnes: Gyermeklélektan	Bp. Gondolat 1975
Dr. Kovács György- Dr. Bakosi Éva: Játék az óvodában	Debrecen 1995
Zilahi Józsefné: Mese, vers az óvodában	Eötvös József Kk. 2001
Mészáros Vincéné: Óvodai bábjátékok	Tankönyvkiadó 1982
Dr. Dankó Ervinné: Irodalmi nevelés az óvodában	Okker 2003
Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk	Okker2001
Antal Judit: Mentálhigiéné az óvodában	Barbori BT. 2008
Michael Cole - Sheila R. Cole Fejlődéslélektan	Osiris 2006
Atkinson - Hilgard: Pszichológia	Osiris 2006

Dr. Balázsne Szűcs Judit A gyermekközpontú vizuális nevelési	SZORT Bt. 2005
Montágh Imre: Tiszta beszéd	Holnap Kiadó Kft. 2006
Perlai Rezsőné: Matematikai játékok óvodáskorban	Okker 1999
Zsámboki Károlyné-Horváthné Szigligeti Adél: Matematika kézzel, fejjel, szívvvel	Okker 2008
Farmosi István: Mozgásfejlődés	Dialóg Campus 2002
Pappné Gazdag Zsuzsanna: Újabb utánzó gyakorlatok - Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok	Flaccus Kiadó 2005
Forrai Katalin: Ének az óvodában	Editio Musica Budapest 2009
Törzsök Béla: zenehallgatás az óvodában	Editio Musica Budapest, 1982.
Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? - Sokmozgásos testnevelési játékok - Módszertani füzet óvodapedagógusoknak	Redact 2000 Bt: 2001
Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? - Kondicionális képességek fejlesztése és mérése - Módszertani füzet óvodapedagógusoknak	Redact 2000 Bt: 2004
Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata	Az Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata, Budapest 2003
Lukács Józsefné - Ferencz Éva: Itt van az ősz, elmúlt a nyár, kelepel a gólyamadár (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára	Flaccus 2010
IKT AZ ÓVODÁBAN: KIHÍVÁSOK ÉS LEHETŐSÉGEK	MAGYAR PEDAGÓGIA 116. évf. 1. szám 91–117. (2016

*EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI FELADATOK AZ
ÓVODÁBAN
Bukovicsné Nagy Judit*

<http://old.tok.elte.hu/kutato/kozpont/upload/publikacio/darvay/bukovicsne.pdf>

Lukács Józsefné - Ferencz Éva: Esik a hó, fúj a szél, varjú károg, itt a tél (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára	Flaccus 2011
Lukács Józsefné - Ferencz Éva: Itt a tavasz, fut a tél, kis méhecske döngicsél (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára	Flaccus 2010
Lukács Józsefné - Ferencz Éva: Mosolyog a napsugár, madár dalol, itt a nyár (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára	Flaccus 2011
Bihariné Dr. Kerekó Ilona, Kanczler Gyuláné dr., Labanc Györgyi: Környezetkultúra az óvodában	Magyar Szakképzési Társaság, Budapest 2005
Természetismeret az óvodapedagógus szak hallgatóinak	ELTE Tanító és Óvóképző Főiskolai Kar jegyzete Budapest 2006
Dr. Szivák Judit: Minőség az óvodában	OKKER Kiadó 2001
Dr. Dorothy Eion: Kreatív gyermek	Alexandra 2002

Pedagógiai Program hatályossága

Időbeli hatálya

A Pedagógiai Program az intézményvezető jóváhagyásával lép hatályba a kihirdetés napján és határozatlan időre szól.

Felülvizsgálata: négyévente, illetve szükség szerint (jogszabályváltozások, szervezeti átalakítások stb.)

Módosítása: az intézményvezető hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület.

A módosítás lehetséges indokai:

- a program bevalását figyelemmel kíséző ellenőrzést, értékelést követő módosítási javaslat,
- a nevelőtestület 70%-os indítványa,
- az Óvoda feladatellátás változása során,
- jogszabályváltozáskor.

A programmódosítás előterjesztése:

- írásbeli előterjesztés az intézményvezetőnek,
- írásbeli előterjesztés az óvoda nevelőtestületének,
- előterjesztést követő véleménykérés – döntés – módosítás elfogadása.

A kihirdetés napja: 2020.08.24.

A Pedagógiai Program személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló pedagógusokra, alkalmazottakra,
- az óvodával jogviszonyban álló gyermekekre,
- az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az intézményben munkát végző pedagógiai munkát segítő szakemberekre.

A Pedagógiai Program területi hatálya kiterjed:

- az óvodán belüli tevékenységekre,
- az óvoda által szervezett óvodán kívüli programokra.

A Program nyilvánosságának biztosítása, a tájékoztatás adásának és tájékoztatás kérésének szabályozása:

- a szülői értekezleten való tájékoztatásnyújtás (intézményvezető),
- szülő kérésére előre egyeztetett időpont alapján, szóban (intézményvezető),
- a csoport szülői értekezletek alkalmával (csoportban dolgozó óvodapedagógusok),
- honlap.
- egy példánya a többi intézményi szabállyal együtt átolvasásra elkérhető **az intézményvezetőtől.**

Legitimációs záradék

A MindenKid Millennium Óvoda alkalmazotti közössége a Pedagógiai Programban foglaltakat megismerte, azt magára nézve kötelezőnek tartja. A Pedagógiai Programot 100 %-os arányban, akelt nevelőtestületi határozata alapján elfogadta.

Az Óvoda Pedagógiai Programját jóváhagyta az óvoda vezetője:

.....

Kiss Fanni
Óvodavezető

Az Óvoda Pedagógiai Programját jóváhagyta a Millennium Ovi Fenntartó Nonprofit Kft., mint fenntartó (1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 10.)

.....

Kohut Alexandra
Fenntartó képviselője